

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. 5. — Tel. 8492, 2492. Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2456.

Podružnica Celje: Kocenovca ulica št. 2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti: čez. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga č. 78.180, Wien št. 105.241.

Naročnina knaže mesečno Din 25.— Za tuzemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

JUTRO

Volitve v bratski republiki

Kakor našim, tako je posvečala evropska javnost veliko pozornost tudi češkoslovaškim parlamentarnim volitvam, ki so bile v nedeljo, torej štirinajst dni za našimi. Dva problema sta bila tam postavljena na razčiščenje: vprašanje koalicijskega režima, ki predstavlja obremenitev preizkušnje češkoslovaške demokracije, in problem nadaljnje orientacije velike nemške manjšine, ki je doslej po svoji parlamentarni večini že nekaj let sem pozitivno sodelovala pri vodstvu države.

Od vsega početka se češkoslovaški republiki ni bilo posrečilo, da bi bila dobila večinsko stranko, sposobno, da z lastno močjo prevzame in nosi odgovornost za državne posle. Socialna struktura prebivalstva, politične tradicije iz preteklosti, teritorialna konfiguracija in končno dejstvo, da pripada del prebivalstva tujim narodnostim, vse to je povzročilo, da se je na Češkoslovaškem razvil zelo kompliciran strankarski sistem in da je prebivalstvo politično razdeljeno v nebroj skupin. Nekatere med njimi so si znale pridobiti dosti jake pozicije.

Od vsega začetka so se pri teh razmerah morali češkoslovaški državni učiti velike umetnosti vladanja s pomočjo koalicijskega sistema, to je pogodb med posameznimi strankami za izvršitev konkretnih programov. Ves svet priznava, da so češkoslovaški državni ta izpit dobro prestali. Seveda: naslanjati so se mogli na vse prevladujočo avtoriteto predsednika republike. Vedeli so, da je vodstvo zunanje politike mlade države v vseh svojih republikanjah na notranje politične dogodke v rokah zanesljivega in dalekovidnega državnika, kakršen je dr. Beneš, in končno je bila med njimi samimi od vsega početka vrsta mož, ki so znali v pravem pomenu besede vse strankarske interese podrediti obsevu in državnemu dobru. Tako je koalicijski sistem, pri katerem so bile od početka udeležene samo nacionalne stranke, ki je pa pred nekaj leti pritegnil k sodelovanju tudi Nemce, navzlic razumljivim nedostatom in marsikateri nevrščni posledici, ki jo razdelitev politične moči na stranke vedno ima, dal občudovanja vredne rezultate. Akoravno je moral vsak hip na novo prebroditi mnoge težke konflikte, ki se porajajo zlasti iz sodelovanja med zastopniki agrarne in industrijske gospodarske teze, je omogočil solidno in vsestransko konsolidacijo bratske republike.

Zivimo v časih, ko se odgovornost za vodstvo državnih poslov zelo rado nizko ceni in neredko slabo politično honorira. Mnogi pri volitvah so bolj kakor kdaj dostopne obljubam tistih, ki pripovedujejo, da znajo vse bolje napraviti, in sodbam, ki pravijo, da vse, kar je bilo doslej storjenega, ni za nič. Tudi na Češkoslovaškem se opaža, da stranke, ki so tvorile dosedanje vladno koalicijo, — češki agrarci, socialni demokrati, narodni socialisti, ljudska stranka, nemški socialni demokrati in nemški agrarci — niso mogli očuvati neokrnjeno svojih pozicij. Toda vendar velja glede čeških strank vladne koalicije, da se je v polni meri izkazala njihova močna zasidranost med narodom, kar daje sijajno izpričevalo treznosti in preudarnosti češkega volilca. Značilno v tem oziru je, da Narodna demokratična stranka dr. Kramarja, ki predstavlja politično organizacijo znatnega dela češkega meščanstva, s svojim prestopom v opozicijo, izvršenim povodom devalvacije češkoslovaške krone, in navzlic vezavi z demagoško grupacijo gospoda Stříbrnega, odnosno najbrž baš zaradi te vezave ni skoro nič pridobila. Del volilcev ekstremno nacionalističnega naziranja, ki po italijanskem vzorcu odklanja demokracijo, je rajši glasoval za fašistične kandidate bivšega generala Gajde, ki se s petimi mandati pojavlja v novi poslanski zbornici. Zabeleženo vredno je tudi dejstvo, da se je čisto stanovska obrtniška stranka pri nedeljskih volitvah znatno okreplila in da se ojačena vrača v parlament.

Na Slovaškem je Hlinkova avtonomistična Slovaška ljudska stranka nadkrižila vse druge. Odkriti separatistični pokreti, ki so se poleg nje in proti njej pojavili, se niso mogli uveljaviti.

Pri narodnih manjšinah so nedeljske volitve med Nemci posvedočile novo politično orientacijo nemškega dela češkoslovaškega prebivalstva. Dosedanje nemške stranke agrarcev, socialnih demokratov in krščanskih socialcev so izšle iz volilnega boja decimirane in ogromna večina nemških volilcev je dala svoje glasove novi Sudetskoneški stranki učitelja Henleina. Ta je po razpustu nacionalno-socialistične stranke v Češkoslovaški pod geslom, da je treba združiti Nemce v novo politično »Volksgemeinschaft«, zbral okoli sebe vse nacionalistične elemente in s programom, ki je zelo izposojen iz bližnje sosesčine, ne le med meščanskimi nego tudi med kmečkimi in delavskimi nemškimi sloji podrl dosedanje strankarsko politične opredelitve nemškega ljudstva.

Kakšna bo Henleinova politika sedaj, ko se bo moral s 44 svojimi poslanci po-

KONČNI IZID VOLITEV NA ČEŠKOSLOVAŠKEM

Češkoslovaške stranke so dobile okrog 195 poslancev, nemške 65 do 70, komunisti 30 — Henlein je dobil absolutno večino nemških glasov

Praga, 20. maja. b. Včerajšnje volitve v poslansko zbornico in senat so potekle v miru in redu, čeprav je bila volilna borba zelo sročena. Volilni udeležba je bila izredno velika in se računa na blizu 90 odstotkov.

Nocoj je bil objavljen približni celokupni rezultat volitev v poslansko zbornico. Objavljene številke se ne bodo bistveno spremenile. Po tem rezultatu so dobili:

Češkoslovaški agrarci 1.175.000 glasov (pri zadnjih volitvah l. 1929. 1.105.429) in 45 mandatov (l. 1929. 46 mandatov); češkoslov. socialni demokrati 1 milijon 34.000 glasov (pri zadnjih volitvah 963.312) in 38 mandatov (pri zadnjih volitvah 40);

češkoslov. narodni socialisti 756.000 glasov (767.871) in 29 mandatov (33); češkoslov. ljudska stranka 615.000 glasov (623.522) in 22 mandatov (25); nemški socialni demokrati 299.000 glasov (506.750) in 12 mandatov (doslej 21);

demški agrarci 142.000 glasov (396 tisoč 383) in 5 mandatov (doslej 12); nemška krščansko socialna stranka 174.000 glasov (348.097) in 6 mandatov (doslej 11); komunisti 849.000 glasov (753.444) in 30 mandatov (doslej 30);

Hlinkov slovaški blok 564.000 glasov (425.000) in 22 mandatov (doslej 19); blok Kramar - Stříbrny 456.000 glasov (doslej 429.312) in 17 mandatov (doslej 18);

češkoslov. obrtna stranka 448.000 glasov (291.238) in 17 mandatov (doslej 12);

madžarske stranke 291.000 glasov (264.304) in 9 mandatov (9); Henleinova nemška fronta 1.249.000 glasov in 44 mandatov.

Ostali mandati pripadajo raznim manjšim skupinam, od tega 6 Gajdovim fašistom. Skupno bodo imele češkoslovaške stranke 192 do 198 poslancev, nem-

ške pa 65 do 70. Komunisti tu niso vsi.

Rezultati volitev v senat, ki so se vršile istočasno, še niso ugotovljeni.

Splošna karakteristika volilnega izida

Praga, 20. maja. w. O izidu včerajšnjih volitev se v splošnem lahko reče, da so češkoslovaške vladne stranke v bistvu obdržale svoje postojanke. Blok Kramar - Stříbrny je dosegel v Pragi nepričakovano velik uspeh, po deželi pa se je slabo odrezal. V prestolnici je vsekakor postal najmočnejša grupa po številu volilcev.

Nemške stranke beležijo velikanske spremembe. Skoraj popolnoma decimirana je bila stranka nemških agrarcev, toda prav tako močne izgube imajo tudi nemški socialni demokrati in nemški klerikali. Kakor sedaj kaže, bodo v parlamentu približno enako močni češkoslovaški agrarci in nemški nacionalisti pod Henleinovim vodstvom. Henleinovi so združili že v prvem naletu na svoje kandidate nad milijon glasov. Precejšnje presenečenje so pripravili komunisti, katerim so glede na novo ureditve razmerja med Češkoslovaško in sovjetsko Rusijo mnogi napovedovali znatno nazadovanje, a so kljub temu obdržali svoje pozicije in po številu glasov celo narasli. Tudi bivši šef generalnega štaba Gajda, bo s svojo fašistično skupino zopet prišel v parlament.

Opredelitev Nemcev

Praga, 20. maja. AA. Pri včerajšnjih volitvah so Nemci v severnih nemških mestih glasovali za Henleinovo stranko kompaktno. Stranka je dobila tam do 80 odst. oddanih glasov.

Rajhovski listi

o Henleinovem uspehu
Berlin, 20. maja. AA. DNB poroča: Nemški listi priobčujejo komentarje o včeraj-

šnjih volitvah na Češkoslovaškem in o uspehu fronte sudetskih Nemcev. »Berliner Börsenzeitung« pravi, da je Henleinova organizacija v bistvu nadaljevanje svoj čas razpuščene nemške nacionalno-socialistične stranke na Češkoslovaškem. List pravi dalje, da nimajo merodajni krogi v Pragi nobenega povoda, da bi bili zaradi tega uspeha vznemirjeni. Fronta sudetskih Nemcev je sedaj postala najmočnejša stranka nemške manjšine na Češkoslovaškem. Po mnenju lista bo ta organizacija vedno pripravljena na politiko sporazuma in sodelovanja.

»Angriff« piše o isti stvari in smatra, da se vodja nemške sudetske fronte Henlein zdaj nahaja pred težkimi nalogami. Od njega pričakujejo, da bo zdaj pokazal smisel za realizem.

Katoliška »Germania« ugotavlja, da je fronta sudetskih Nemcev prevzela vodilno vlogo v nemški manjšini na Češkoslovaškem in da se njeno delo temeljito razlikuje od taktike starih strank.

Henlein Masaryku

Senzacija po uspehu nemške nacionalistične fronte: Henleinova udanostna brzojavka prezidentu republike

Praga, 20. maja. b. Predsednik republike Masaryk je prejel danes od predsednika najmočnejše nemške stranke Konrada Henleina brzojavko iz Aša, v kateri omenja velik volilni uspeh svoje stranke in poudarja, da bo skupno z ostalimi strankami tudi ona vršila vse svoje naloge po ustavi poti. V brzojavki izraža predsedniku vdanost in spoštovanje ter želi, da bi njegova skupina v harmoničnem sodelovanju z drugimi strankami in državi lahko čimveč storila za mir in konsolidacijo.

Praga, 20. maja. g. Predsednik Sudetsko-nemške domovinske fronte Henlein je poslal predsedniku Masaryku brzojavko, v kateri podaja državnemu poglavarju zase in za svoje sodelavce iz-

Prvi glasovi praških listov

Praga, 20. maja. AA. Današnji listi pišejo o včerajšnjih volitvah in soglašajo v tem, da se je nemška stranka Konrada Henleina okreplila.

»Lidove Noviny« pravijo med drugim, da so stranke sedanje vladne večine ohranile svoje dosežke položaje. »Večerní trůd«, da bo kmečka stranka še nadalje vodilna stranka. Novost bodočega parlamenta bodo štirje poslanci čeških fašistov. Henleinova stranka je napredovala na račun ostalih nemških strank.

Francoski in angleški komentarji

London, 20. maja. b. O češkoslovaških parlamentarnih volitvah piše »Manchester Guardian«, da je Češkoslovaška s temi volitvami ohranila svojo stabilnost. Volitve so bile pravilne in jih niso naredili. Izidi bodo ojačili stabilnost države. Tudi za evropski mir pomenijo volitve na Češkoslovaškem korak naprej.

Pariz, 20. maja. AA. V zvezi z včerajšnjimi volitvami na Češkoslovaškem poroča Havas iz Prage: Merodajni krogi izjavljajo, da je vladni blok obdržal svoje položaje. Agrarna stranka je dobila isto število glasov, kakor pri prejšnjih volitvah. Nemške stranke pa, ki so bile dozdaj v vladni koaliciji, so izgubile znatno število svojih glasov v korist nemške tako zvane totalitarne stranke, ki jo vodi Henlein.

javo lojalnosti. V brzojavki pravi med drugim:

»Bodite prepričani, g. predsednik, da jaz sam čutim izid včerajšnjega volilnega dneva kot nalogo, za katere rešitev si bom v nasprotju z vsemi sumničnjimi strankinimi nasprotniki prizadeval samo na polju naše državne ustave. Trenutno me obvladuje samo ena misel, da bi zadostil zgodovinski odgovornosti, ki je bila meni in mojim sodelavcem naložena po usodi. Naj bi to volilno odločitev občutili tako tudi oni, ki imajo po ustavi in zgodovini kot naši partnerji enako odgovornost, kot prvi pogoj za zagotavljanje harmoničnega sožitja med narodi v naši državi.«

Edenovo poročilo o marsejski aferi

Naša vlada ni zadovoljna z madžarskimi ukrepi za likvidacijo terorističnega gibanja na Madžarskem

Zeneva, 20. maja. p. Angleški pravosodni minister Eden je pripravil svoje poročilo svetu Društva narodov o jugoslovensko-madžarskem sporu zaradi marsejskega atentata. Kot podlaga za poročilo mu je služil poslednji odgovor jugoslovenske vlade na januarsko poročilo iz Budimpešte o dovršeni preiskavi in kaznovanju nekaterih madžarskih uradnikov.

V krogih, ki se zbirajo okrog tajništva Društva narodov, se zatrjuje, da bo Eden stavil dva predloga za likvidacijo tega spora. V obeh bo naglašena odgovornost Madžarske za marsejski atentat ter smrt kralja Aleksandra in Louisa Barthouja, ker je favorizirala teroristično akcijo proti Jugoslaviji. Svet Društva narodov drugače rešitve sploh ne bo mogel sprejeti, če ne bo hotel ravnati v nasprotju z resolucijo, ki jo je sprejel na svojem predzadnjem zasedanju, v kateri je jasno obsodil madžarsko politiko kot povzročiteljico marsejskega atentata.

Eden bo podal svoje poročilo na zasedanju sveta Društva narodov v petek ali v soboto, če bo dotlej svet opravil svoje delo glede italijansko-abisinskega spora. Razine delegacije že sedaj proučujejo njegove predloge. Eden sam je že imel daljše raz-

govore z jugoslovenskim delegatom Fotičem in madžarskim zunanjim ministrom Kanyo.

Vlade držav Male antante ne bodo zahtevale, da bi se marsejska afera ponovno obravnavala na kak javni seji sveta Društva narodov, razen, če bi to ne bilo neobhodno potrebno, smatrajo pa, da odredbe madžarske vlade za likvidacijo teroristične akcije na madžarskem ozemlju niso bile zadostne niti v skladu z obveznostmi, ki jih je Madžarska sprejela po resoluciji sveta Društva narodov. Jugoslovenska vlada je pripravljala novo noto, ki jo je Fotič danes izročil generalnemu tajništvu Društva narodov. Češkoslovaška in rumunska vlada sta tajništvo dostavili še dve posebni pismu, v katerih izražata svojo brezpejno solidarnost z jugoslovensko noto.

Če bo svet Društva narodov v zaključni diskusiji o marsejskem atentatu sprejel sklepe, ki bodo v skladu z že sprejeto resolucijo, bo spor naglo likvidiran. V ostalem je to tudi v interesu Madžarske, ki jo vsaka afera pri sedanjih pogajanjih za srednje-evropski pakt in pripravah za rimsko konferenco silno ovira.

nje koalicije. Vodstvo te koalicije bo brez dvoma tudi v naprej ostalo v rokah najjačje češke skupine, Republikanske agrarne stranke, ki po svojih predstavnikih, pokojnem Švehli, Udržalu in sedaj Malypetru vodi češkoslovaško državo večino let njenega obstoja.

Sestanek sveta DN

Najbolj kočljiva zadeva, s katero se bo bavil svet DN, bo abesinsko-italijanski spor

Zeneva, 20. maja. b. Dopoldne se je sestel svet Društva narodov k 86. zasedanju. Najvažnejše vprašanje, ki je na dnevnem redu sedanjega zasedanja sveta DN, je italijansko-abisinski spor. Sedanjemu zasedanju predseduje ruski komisar za zunanje zadeve Litvinov. Pred javno sejo je bil kratek zaupen sestanek, na javni seji pa so bila na dnevnem redu begunska in kolonialna vprašanja ter proučevanje poročil odborov Društva narodov o gospodarskih in finančnih zadevah. Francoska vlada bo predložila odbor trinajstih, ki se je sestel na podlagi sklepa sveta Društva narodov v zvezi s komunikacijem iz Stresa, spomenico o sankcijah zoper nove kršitve mednarodnih pogojev.

Včeraj je imel angleški minister Eden razgovor o abesinsko-italijanskem sporu s španskim delegatom Madariago, ki bo najbrž poročeval o tem vprašanju. Danes so se razgovori nadaljevali z italijanskim delegatom baronom Aloisijem in z abesinskim poslanikom v Parizu. Po poročilu iz angleških krogov minister Eden še ni dobil iz Londona podrobnih navodil za ureditev tega vprašanja. Vse kaže, da hoče Velika Britanija preprečiti postritev spora.

Razen rednega zasedanja bo tudi zasedanje izrednega odbora Društva narodov, ki ima sklepati o sporu za Gran-Chaco. Svoj sklep bo odbor sporočil konferenci nevtralnih držav, ki bo v Buenos Airesu. Na današnji otvoritveni seji sveta Društva narodov še niso razpravljali o abesinskem vprašanju. Abesinija, ki jo v Zenevi zastopa pariški poslanik, skuša doseči, da bi svet Društva narodov obravnaval italijansko - abesinski spor kot celoto, dočim

želi Italija, da bi se počakal izid preiskave razsodiščne komisije o incidentu pri Uazulu, preden bi se začeli reševati ostali problemi. Zdi se, da Anglija glede tega vprašanja ne stremi za nobenim sporazumom. Italija pa ne bo ugovarjala proti imenovanju obeh abesinskih članov razsodišča, ki sta francoske, odnosno ameriške narodnosti.

Javna seja sveta Društva narodov je trajala približno eno uro. Mehiški poročevalec je predložil svetu poročilo o delu odbora za begunce, zastopnik Češkoslovaške pa je referiral o določitvi mej med belgijskim mandatom Ruanda - Uerundi in litvinskim delom Tanganike, bivše nemške kolonije v vzhodni Afriki. Končno je poročal poljski zastopnik o nedavno objavljenem komunikatu mešanega odbora za kili-rinška vprašanja in o zadnjih delih gospodarskega odbora.

Predsednik Litvinov je nato sejo zaključil, sestanek prihodnje seje pa še ni določen. Kakor računajo, se svet pred sredo ne bo sestel ponovno.

Zasedanje skupščine Društva narodov

Zeneva, 20. maja. AA. Popoldne se je sestala skupščina Društva narodov, ki je bila sklicana na izredno zasedanje zaradi paragvajsko-bolivjskega spora. Otvoril jo je Litvinov kot predsednik sveta Društva narodov, ki je imel govor v spomin na pokojnega maršala Pilsudskega. Med drugim je poudaril, da se je Poljska po njegovi zaslugi vrnila v veliko družino svobodnih narodov. Sle-dile so volitve predsednika skupščine in je bil izvoljen portugalski delegat de Vasconcellos.

Po pogrebu Pilsudskega

Obnova normalnega političnega življenja — Pred sklicanjem izrednega zasedanja parlamenta

Varšava, 20. maja. AA. V parlamentarni organizaciji tako imenovanega vladnega bloka, ki ga je ustanovil pokojni maršal Pilsudeki, dokončujejo redakcijo novega volilnega zakona. Mislijo, da bo predsednik republike še ta teden sklical parlament na izredno zasedanje in da bodo takrat sprejeli novi volilni zakon.

Vladni list »Czas« piše, da so po maršalovi smrti postala nemogoča obravnavanja med političnimi strankami. Veliki zgodovinski trenutki so vedno našli poljski narod enoten, poljsko prebivalstvo pa se bo tudi to pot pokazalo zrelo in patriotsko. Potrebno je, da vsakdo v tem za Poljsko tako velikem trenutku zavzame pravilno stališče, da se dokonča delo velikega pokojnika.

drugim: Maršal je zapustil svojemu narodu načela, s katerimi se bo mogoče boriti z uspehom proti sedanjim in bodočim težočam. Nova ustava odvarja državi in njeni vladi najširše možnosti v tem oziru. Vojska, ki jo je ustvaril pokojni maršal, pa je krepek jamstvo bodoče varnosti. S tem nam je zapustil okvir, ki ga moramo izpolniti s svojim neumornim in slavnim delom.

Povratek Lavalja v Pariz

Pariz, 20. maja. w. Zunanji minister Laval je malo pred 11. prišel v Pariz, kjer so ga na kolodvoru sprejeli poslanci držav vzhodne in srednje Evrope ter zastopnika predsednika republike in ministrskega predsednika.

Pomnite!
1.—11. junija
XV. VELESEJEM V LJUBLJANI

Pregled domače produkcije

Posebne razstave:
Gasilska razstava
Modna revija — gospodinjstvo.
Salon avtomobilov
Pohištvo
Male živali

Polovična vozilna na železnici, parobrodih in avionih.
Razstavišče obsega 40.000 kv. metrov

Dr. Joža Bohinjec:

predsednik Narodne protituberkulozne lige:

Dolžnost naroda v protituberkulozni borbi

Mi smo ena zadnjih držav, ki je sistematično organizirala borbo proti jetiki. In še sedaj smo s to organizacijo šele skromno pričeli. Marsikje drugod je bila mreža protituberkuloznih organizacij najrazličnejših oblik gosto razpeta že davno pred vojno, Avstrija pa je v tem prizadevanju mogla pokazati le prav skromne začeteke. Zato je razumljivo, da mi v novo državo nismo prinesli mnogo smisla in razumevanja za ta problem ljudske zdravstvene politike. Morali smo tudi na polju organiziranja skrbitva za ljudsko zdravje orati ledino in se boriti z vsemi začetnimi težkočami, ki jih prinaša zlasti zasebno delo na polju zdravstvene prosvete in skrbitva.

Jetika je v vseh ozirih čudno svojvrstna bolezen. Ona je predvsem skrita in zahrbtna bolezen, ki se pojavlja v stotero izrazitih in manj izrazitih oblikah, včasih s hitrim, včasih pa tudi z dolgotrajnejšim procesom uničevanja organizma. Jetika je med boleznimi najbolj razširjena in pobera relativno največ žrtev. Njeno zdravljenje je dolgotrajno, zahteva mnogo samozatajevanja in potrpljenja bolnika, zdravnika in tudi svojcev. Vse to povzroča mnogo velikih materialnih žrtev. Jetika je nalezljiva bolezen, ki se zlasti šopiri v domovih bede in revščine, prikrade se pa nepričakovano in neumljeno tudi tja, kjer je blagostanje doma. Vse te okoliščine dajejo jetiki obsežne izrazite ljudske in socialne bolezni, katere ne more zdraviti samo zdravnik, temveč je potrebno koncentrično, sistematično in vztrajno sodelovanje najrazličnejših čimteljev, ako hočemo razdejati jetiko zajeziti in iz narodnega organizma iztisniti razjedajoče bacile.

Za boj zoper jetiko je potrebna posebna organizacija, posebna bojna oprema. Kjerkoli imajo v tem oziru dolgoletne bogate izkušnje, povsod je prodorlo prepričanje, da mora v borbi zoper jetiko imeti vodilno in odločujočo vlogo zasebna iniciativa, in to zato, ker more samo zasebna delavnost, ki je prožeta ljubezni in požrtvovalne vdanosti do stvari, ki sodelovanju pritegniti najširše ljudske vrste. V borbi zoper jetiko mora namreč sodelovati ves narod, bogataš in revež, ročni in duševni delavec, skratka vsi, ki spoznavajo, da moramo bodočnost naroda graditi tudi na temelje močnega telesnega zdravja.

Ako kje, potem nedvomno v borbi zoper jetiko odpuše suboparna državna birokracija, ki je v svojem neodgovornem kolektivizmu brez duše in srca. Vse države se zato zavežajo, da mora in more borbo zoper jetiko uspešno voditi le zasebna iniciativa, sloneča na močni skali dobre volje celote in poedincev ter podkrepljena od neomejene simpatije vsega naroda. Država in javne korporacije pa so dolžne, da temu ljudskemu gibanju nudijo vsestransko moralno in materialno pomoč. Na ta način delujejo v vseh kulturnih državah protituberkulozne lige z močnimi centralami in z nebroj krajevnih lig v ozki povezanosti z dispanzerji, ki so raztreseni po vseh mestih in vaseh države, kakor lepe rože po puščavi ljudskega zdravja.

Vemo, da protituberkulozni borbi služi vse, kar utrjuje odporno silo posameznika. Zato borba zoper tuberkulozo ceni telovadna in sportna uveljavljanja, ceni vsa

socialno-politična stremjenja po zboljšanju življenjskih pogojev posameznika in celote. Posebno so protituberkulozni borbi pri srcu mladinsko-skrbustvene organizacije, ker je znano, da je mlad organizem nevarnost jetike najbolj izpostavljen. Toda gotovo je eno: vse to so vojne priprave in naprave v zaledju, spredaj, v neposredni borbi pa morajo stati protituberkulozne lige s svojimi dispanzerji, ki so poljske straže in izvidnice, postavljene daleč v ozemlje sovražnika. Važnost lig in dispanzerjev je zato v tej težki in naporni borbi neprecenljiva.

V dravski banovini dobiva protituberkulozna borba zadnja leta bolj izrazite in konkretne oblike. Lanskoletni protituberkulozni kongres v Ljubljani je boju proti jetiki dal mnogo svežih pobud in mnogo moralnega orožja. Tudi v materialnem pogledu se ligam obetajo od tega časa boljšji dnevi, ker je beseda »tuberkuloza« zlasti tudi v proračunih javnih korporacij dobila svoje, dasi zaenkrat še skromno mesto. Uveljavljanje Narodne protituberkulozne lige in njenih krajevnih lig je iz dneva v dan koristnejše. To delo se kaže zlasti v delu protituberkuloznih dispanzerjev v Ljubljani, v Trbovljah, na Jesenicah in v Kranju. Seveda, to je vse premalo... V vsakem srezu mora posloovati dispanzer, ako z borbo zoper tuberkulozo mislimo resno in ako se resno zavedamo dejstva, da jetika nevarno stika tudi po naših lepih vaseh. V vsaki občini mora delovati krajevna liga. Ljudstvo samo se zavežati te tihe organizacije, ki ne more z manifestacijami na ulice, premalo zaveda. Vendar liga čim dalje bolj prodira v predmestja, v vasi in kakor angel varuh krili nad šolskimi klopni, nad nežnimi telesi našega rodu.

Protituberkulozni teden hoče vzbuditi vest in ljubezen do sočloveka, ki v boleznih trpi. Samo eno kratko minuto posvetimo velikosti in resnosti problema jetike, ki zlasti v revnem slovenskem in jugoslovanskem narodu igra tako žalostno vlogo! Samo eno minuto posvetimo potrebam borbe zoper jetiko in morda bomo spoznali, da smo do danes mnogo grešili, ker borbe zoper jetiko nismo hoteli prištevati k najizrazitejšim našim socialnim in kulturnim potrebam. Protituberkulozna liga, ki vrši eno najvažnejših zdravstvenih služb v narodu, nima do danes prijateljev, nima dobrotnikov, ki bi se v svojem dobrem srcu spomnili poslanstva naše borbe zoper jetiko. Vloge lige za podpore najdejo manj odziva, kakor nabiralne pole za potrebe vinskih trgatcev. Kgljaški klubi imajo s podporniki in dobrotniki več sreče. Ne smemo pa dopustiti, da bi se tudi v tem držanju kulturnega naroda pokazali kvarni učinki vojnega mrazlega cinizma!

Protituberkulozni teden ima namen, da to-le pove: narod je dolžan sebi in svojim potomcem, da je kakor enota vse organiziran v borbi zoper jetiko; tej borbi mora narod in poedinec nuditi ne samo moralno, temveč tudi vso gmočno pomoč.

Hotenje protituberkuloznega tedna moramo spremljati z ljubeznijo in z zavestjo, da bo tudi v borbi zoper jetiko zmagal le tisti, ki gradi na silo svoje samopomoči. Blagoslov božji naj spremlja tako stremjenje in hotenje, ki se bodo izraževala v našem slovenskem protituberkuloznem tednu!

Delo Glavnega volilnega odbora se bliža koncu

Beograd, 20. maja. p. Jutri dopoldne bo pričel v Narodni skupščini svoje delo plenum glavnega volilnega odbora, ker je delo v sekcijah že končano. Verjetno je, da bo plenum dovršil svoje delo do četrtega, nakar bo predložil svoje poročilo predsedstvu Narodne skupščine ter istočasno proglasil izvoljene poslance in jim izdal pooblastila.

Slovo Paul-Boncourja

Beograd, 20. maja. AA. Snoči ob 20. je odpotoval iz Beograda Paul-Boncour, bivši predsednik francoske vlade. Na postaji se je od njega poslovil predsednik vlade in zunanji minister g. Bogoljub Jevtić. Pri slovesu so bili navzočni tudi francoski poslanik grof Robert Dampierre, pomočnik zunanjega ministra dr. Božidar Purić, načelnik političnega oddelka zunanjega ministristva Martinac, šef Centralnega presbitorija Djurović, šef kabineta g. Jevtića Ladislav Marković in tajnik zunanjega ministristva Dragutin Protić.

Kako dvigniti cene kmetijskim pridelkom

Beograd, 20. maja. AA. Odbor kmetijskega ministristva, ki proučuje, kako naj bi se dvignile cene kmetijskih pridelkov, je na svoji današnji seji pri proučitvi koruznega vprašanja ugotovil, da sedanji način intervencije Prizada ne ustreza splošnim interesom gospodarstva, ker so ti ukrepi le trenutnega pomena in brez pravega pravca, bodisi teritorialno, bodisi vremensko in da se teh delovnih metod lahko poslužijo samo ožji krog dobro poučenih ljudi. Pridelovalci in gospodarstvo bi imeli od te intervencije koristi le tedaj, če se preserež preferenciala uporabi za nakup zalog po cenah, ki odgovarjajo izvoznim pariteti v sosednjih podunavskih potrošnih državah. Zato je odbor mnenja, naj bi bil izvoz dovoljen vsem, dodeljevanje prima pa naj opravlja posebna centralna ustanova iz prizadetih ustanov in poedincev. Prizadova vloga pa naj bi bila regulativno konkurenčnega značaja.

Glede oljnih semenec je odbor ugotovil, da je najbolj pereče vprašanje njihovega odkupa. Zaradi propagande te kulture se bo naša država že letos približala količinam, ki so potrebne za domačo predelavo. Zimska repa je že pred žetvijo in vse kaže, da bo pridelek zelo obilen in dober in da bo prišla nova repa na naš trg že v dveh tednih.

Ker pa so na mednarodnih tržiščih za to blago zelo nizke cene, je nevarnost, da bo industrija krila svojo potrebo s ceninami surovinam; iz sosednjih držav, seve na škodo naših domačih pridelovalcev. To bi povzročilo več desetnih milijonov škode vsem našim pridelovalcem in bi bila ta škoda še večja zaradi tega, ker bi se pridelovanje teh semenec v bodočnosti kompromitiralo.

Na podlagi tega je odbor mnenja, da je treba vprašanje cen tega blaga na domačih tržiščih urediti takoj s primernimi ukrepi, kar bi bilo mogoče doseči s sporazumom med pridelovalci in vodilno industrijo, oziroma z ustanovitvijo potrebne zveze pridelovalcev. Vsako zavlačevanje te ureditve bi povzročilo ogromno izgubo. Ta bi se pokazala efektivno s padcem cen na tržišču in pa moralno, ker bi ogrozilo nadaljnji razvoj te kulture in s tem neobhodno preorientacijo naše kmetijske proizvodnje. Še najboljša začetna mera za to našo domačo novo kmetijsko panogo bi bila ta, da se po možnosti odredi uvozna carina ali kakšna primerna pristojbina za tuje blago.

Proces v Osijeku

Osijek, 20. maja. n. Davi ob 8. se je nadaljeval proces proti dr. Griginu in tovarišem. Danes se je pričelo zasliševanje obtožencev, ki jih obtožuje obtožnica v svojem drugem poglavju. Ves dan je bil danes zasliševa nobtoženi Živanović, ki je vztrajno tajil, da bi bil karkoli zakrivil.

Pogajanja s ČSR o zaključitvi socialno - politične konvencije
Beograd, 20. maja. AA. Davi je prispela v Beograd češkoslovaška delegacija, ki se bo pogajala z našo vlado o zaključitvi češkoslovaško-jugoslovske pogodbe o socialnem zavarovanju. Delegacijo vodi načelnik ministristva za socialno politiko dr. Jan Brabec, njeni člani pa so svetnik zunanjega ministristva dr. Jaroslav Novak, svetnik ministristva za socialno politiko dr. Viktor Hofman, svetnik ministristva za socialno politiko dr. Jan Fischer in ravnatelj splošnega pokojninskega zavoda v Pragi dr. Josip Lipet. Pogajanja bodo trajala več dni.

Iz šolske službe
Beograd, 20. maja. p. V 5. položajno skupino so napredovali učiteljica Franja Logar v Laporju, srez Maribor - desni breg, učitelj Fran Podplatnik pri Sv. Tomažu in učitelj Miroslav Praprotnik v Homcu, doslej vsi v 6. položajni skupini.

Izpremembe v bolgarski diplomaciji
Sofija, 20. maja. p. V bolgarski diplomaciji so izvršene večje izpremembe. Za generalnega tajnika v zunanjem ministristvu je imenovan publicist Nikola Nikolajev, za poslanika v Moskvi pa dosedanji stalni delegat pri Društvu narodov Antonov, dočim je dosedanji poslanik v Moskvi Mihalčev odpoklican. Dosedanji šef protokola Stolov je imenovan za poslanika v Budimpešti, za šefa protokola pa je imenovan Hristov Knev. Za odpravnika poslov v Varšavi je imenovan Sava Kirov.

50letnica smrti Viktorja Hugoja
Pariz, 20. maja. AA. Dne 22. t. m. bodo proslavili 50letnico smrti pesnika Viktorja Hugoja. Ta dan bo odšel predsednik republike Lebrun v Pantheon in se poklonil pred grobom velikega pesnika. Dne 1. junija, na dan, ko so Hugoja pred 50 leti alovnesko pokopali, bo svečanost pred Slavolokom zmagae, potem pa bo še cela vrsta svečanosti, ki bodo trajale nad mesec dni. Včeraj je bila spominska svečanost za šolsko mladino v Trocaderoju, danes pa v Narodni knjižnici odprli razstavo rokopisov in gravur ter del Viktorja Hugoja.

Kupujte domače blago!

Polkovnik Lawrence mrtev

V Londonu je umrl legendarni angleški polkovnik Lawrence, ki je napravil med svetovno vojno neštete usluge antantnim vojskam

London, 20. maja. d. Včeraj ob 8. zjutraj je umrl polkovnik Lawrence, ki je med svetovno vojno izvršil neštete uslug antantnim vojskam. Njegova največja zasluga je bila ustanovitev svetovno znane angleške vojaške poročevalske službe »Intelligence Service«. Ta urad je Anglešim pripomogel, da so z uspehom nastopili proti nemški podmorniški vojni, ker se je agentom »Intelligence Service« posrečilo, da so dobili v roke tajno knjigo nemške admiraltete, na podlagi katere so lahko rešili vsa radijska povelja, namenjena podmornicam. Njegova zasluga je tudi bila, da so se arabska plemena združila v kraljevino Irak.

Polkovnik Lawrence je umrl star šele 46 let zaradi ran, dobljenih pri nesreči z motornim kolesom pretekli ponedeljek. V noči na nedeljo je nastopila kongestija pljuč in so vsi poskusi, da bi z umetnim dihanjem okrepili delovanje srca, ostali brez uspeha. Truplo polkovnika Lawrencea so zavili v britansko zastavo in ga položili v bolniško kapelo. Veet o njegovi smrti so takoj brzojavno sporočili angleškemu in iraškemu kralju.

Polkovnik Lawrence, ki je l. 1927. izpremenil svoje ime v Shaw, je svoje čase zaslovel po vsem svetu kot »nekronani kralj Arabije«. V začetku svetovne vojne je prišel kot podčastnik k angleški tajni službi in so ga pridelili arabskemu oddelku v Egiptu. S svojim velikim strateškim talentom in močno osebnostjo je dosegel, da je postal na antaškem vojnem pohodu v Palestini poveljnik regularnih arabskih čet.

»Times« posebej poseben uvodnik polkovniku Lawrenceu in pravi, da je ta slavni vojak iz lastnih moči popisal več strani najnovejše svetovne zgodovine. Bil je »enodomestljiv v četniških bojih in v svoji politični improvizaciji. V britanski vojski bi mogel priti še do mnogo večjega čina, kakor ga je imel, morla celo do maršalske palice, vendar pa je rajši delal po lastnih zasnovah, daleč od bleska uradne slave. Doživel je tudi velika razočaranja, ker britanska vlada ni izpolnila več obljub, ki jih je v nje-m imenu dal onim, ki jih je med svetovno vojno na vzhodu pridobil na svojo stran.

Zelo toplo posmrtno umrlemu polkovniku Lawrenceu je napisal tudi Winston Churchill. V nekrologu pravi ugledni britanski državnik med drugim:

Mogoče bomo šele pozneje razumeli, da smo s polkovnikom Lawrenceom izgubili eno izmed najpomembnejših osebnosti naše dobe. Imel sem čast, da sem mu bil osebni prijatelj in sem ga dobro poznal. Mogoče britanski imperij že leta in leta ni doživel tolikšne izgube, ki bi se po svojem pomenu mogla primerjati s prerano smrtjo polkovnika Lawrencea. Marsal lord Allenby, v svetovni vojni vrhovni poveljnik v Egiptu, Siriji in Palestini, je imel govor po radu, v katerem je dejal, da je zlasti v letih 1917. in 1918. imel priložnost spoznati polkovnika Lawrencea pri delu in da je vedno z največjo pohvalo govoril o neprecenljivih zaslugah, ki jih je storil ta znameniti mož Veliki Britaniji in zaveznikom.

Nova cestna zveza med Bledom in Kranjem

Radovljica, 17. maja. Radovljiški srez gotovo spada med najlepše pokrajine v Jugoslaviji. Toda kaj pomagajo vse prirodne lepote, če ni zadosti primernih cest, ki bi dvignile tujski promet. Nimamo zadosti obsežnega polja in se kmetijstvo ne more razvijati. V planinskih krajih je tudi premalo rodovitne zemlje za poljedelstvo. Večina polja je peščenega, s plitvo zemljo. Tudi planarstvo in živinoreja se ne moreta dvigniti na primerno stopinjo. Živina je poceni, za mleko in za sir ni primernega trga. Lesna industrija je v zadnjih letih tudi zelo opešala. Največ možkih je zaposlenih v tovarni KID na Jesenicah, ki pa žal ne more preživljati vsega sreza.

Nujno potrebno je, da izkoristimo prirodne lepote in dvignemo tujski promet. S tem bomo pomagali vsem stanovom, obrtnikom in tudi kmetom, ki bodo lažje spravili na trg svoje pridelke, posebno mleko, jajca, sir.

Bled, Rateče, Kranjska gora in Bohinj že dobro napredujejo in tudi Radovljica z moderno urejenim kopališčem obeta primeren razvoj. Imamo pa poleg teh krajev še več drugih lepih zelenih kotičkov, kamor kaj radi zahajajo izletniki že sedaj, bi se pa njih število še podeseterilo, če bi imeli boljše zveze s tujsko-prometnimi centri.

Med take kraje spada gotovo dolina Lipnice s starimi naselbinami Kamno gorico, Kropo in Lipnico. Na teh slovenskih zgodovinskih tleh, kjer so nekoč gospodovali mogočni Celjani, kjer je tekla zibelka naše železne industrije in se je ta industrija kljub hudi konkurenci obdržala skozi stoletja, najdemo mnogo zanimivega, pa so kraji že sami po sebi, posebno zaradi lepih obsežnih gozdov in bližnjih planin, posebno privlačni v vročih poletnih dnevih. Vprav v zadnjem času smo zvedeli, da hoče nov načrt zvezati Bled in našo dolino z novo cesto. Toda vse žal kaže, da bo ta zadevščina rešena le na pol. Čuje se o dveh načrtih. En načrt je, da bi šla cesta z Bleda čez Ribno, pod Bodeščami ob Savi, mimo Cahnovega jezca, na lancovski most. Naša dolina bi od tega imela bore malo in tudi drugi kraji nič prida, kajti od lancovskega mosta je izredno hud vzpon v

Radovljico, še hušji pa v dolino Lipnice.

Vse ugodnejši in res velikega gospodarskega pomena bi bil drugi načrt, ki bi prihranil hude vzpone. Ker je med Bledom in Radovljico že itak dobra zveza, velika cesta, ki vodi čez Lesce in je tudi krajša kakor bi bila novo projektirana, ob Savi, Radovljica ne pride to pot v poštev. Dolina Lipnice pa se z Ribnim, odnosno Bledom, lahko zveže z majhnim vzponom. Cesta bi šla čez ribniški most, v vzhodni predhrbovja Jelovice na lancovsko plesno in bi prišla za lancovsko cenkivjo, pod Pustim gradom, na sresko cesto, ki veže Radovljico preko Lipnic in Kamno gorico s Podnartom. Ta nova zveza bi bila z majhnim vzponom dolga le kake 3 km (Ribno-Lancovo), dočim je po prvem načrtu hud vzpon in je dolžina od Ribnega do točke, kjer bi se stekali cesti po prejšnjem načrtu, Ribno-Lancovo, celih 7 km.

S tem bi bila dosežena idealna zveza Bled-Podnart, ki bi bila dokaj bližja, kakor je sedanja. Če se pa hoče zadevo urediti popolnoma in prinesiti v del Gorenjske novo življenje, bo k temu pomagal tudi kranjski srez z že dolgo projektirano »obnavsko cesto«. Ta bi šla iz Gaštea nad Kranjem, čez Gorenjo Savo na Besnico, — ta cesta danes že delno obstoja — in iz Besnice po romantičnem delu savske doline v Podnart. Podaljšek iz Besnice do Podnarta pa spet ni daljši kakor kakih 6 km.

Da se doseže idealna zveza med Bledom in Kranjem skozi dosedaj slabo zvezane, deloma sploh še ločene kraje, bi bilo treba komaj devet km nove ceste.

S tem bi bila razbremena državna cesta in oživljena stranska dolina. Pa ne samo s tujsko prometnega vidika, tudi v krajevnih interesih bi bila omenjena zveza izredno važna. Če hoče danes kdo iz Lipniške doline, kjer imamo vse polno vasi, v Kranj, mora najprej čez Savo, čez strome Gobovce, skozi Podbrezje in spet čez dolino Bistrice.

Pričakujemo, da se bodo vsi tisti, ki jim je pri srcu procvit naše lepe Gorenjske, zavzeli za to važno zadevščino. V prvi vrsti pa seveda naša poslanca iz radovljiškega in kranjskega sreza in gospod ban, ki je velik prijatelj naše doline.

Smrtna posledica nesreče

Sv. Urban pri Ptujju, 20. maja. Pred dobrim tednom se je popeljal poslovnik, gostilničar in mesar Čeh Jožef iz Ločiča, občina Sv. Urban, z bratom v svoj vinograd. Na povratku pa sta se jima splašila konja in voz se je prevrnil v jarek. Zaradi padca je Čeh od tistega časa čutil nenadne bolečine, vendar je ostal v domači zdravniški oskrbi. Ko je bil v četrtek zaposlen pri klanju teleta, mu je zdajci postalo slabo in že nekaj minut kasneje je izdihnil. Zadela ga je srčna kap. Blag mu spomin, preostalim naše sočalj!

Vlomilci so vzeli krčmarje na piko

Ljubljana, 20. maja. Kakor kaže policijska kronika v zadnjem času, so se številni profesionalni in priložnostni tatovi očitno odločili, da povslej vso najskrbnejšo pozornost ljubljanskim gostilničarjem in njihovemu imetju. Tako je bilo v noči na pretekli četrtek vlomljeno pri Kajfežu v Florjanski ulici in z vlomilcem je izginilo okrog 3000 Din gotovine in nekaj zlatnine, gostilničar Nikola Nikolić na Miklošičevi cesti nasproti franciškanske cerkve pa je imel pretekli teden kar dvakrat zapored tatinske obiske. Najprej je nekdo v sredo »drl v njegovo stanovanje in odnesel zlato uro, zlato veržico in še par čevljev na škodo Nikoličevega kletarja, v petek pa se je oglasil še enkrat in ukradel gostilničarju samokres in nekaj drobiža, tako da so imeli Nikoličevi okrog 3000 Din škode. Ko je bil tat drugič na obisku, pa ni imel sreče. Pri odhodu iz stanovanja ga je bil namreč zapazil domači hišnik, in ko ga je nato v Franciškanski ulici ujel, je tatič, v katerem so na policiji spoznali svojega starega znanca, 32letnega brezposelnega ključavničarskega pomočnika Alfonza Kraha skesan vse no vrsti priznal. Veržico in čevlje je prodal nekemu kmetu na drvarskem trgu pri Sv. Jakobu, uro pa je

skril pod neko baroko na Hribarjevem nabrežju. Tam jo je policija v resnici našla. Podobne sreče je bil deležen tudi nočni Kajfežev gost, ki ga je stražnik pobral na cesti česti prvi večer po dejanju. Gre za 20letnega bivšega zidarskega delavca Jožeta Skoka iz Bočne pri Gornjem gradu, ki je prav tako že star znanec našega kriminala. Ko so ga preiskali, so našli pri njem le še malo Kajfeževega plena. Skok je takoj zjutraj po vplomu zbral veselo družbo prijateljev, se s taksijem odpeljal pod Smarno goro in veselo preživel dan. V teku preiskave je policija našla pri njem tudi žensko zapustno uro znamke Medina, opremljeno z usnatim pasom, ki jo je Skok dan pred vlomom nekemu ukradl. Eventualni lastnik naj se zglaši na policiji.

Nagrajena poštenost

Zagreb, 20. maja. n. V Zagreb je prispel iz Pariza neki Oliver Blanchet. Snoči je bil v kavarni. Ko je prišel svečer v hotel, je opazil, da mu je izginila listnica s 14.000 franki, 3.500 drahmami in 2.500 rumunskimi lei. Odpravil se je takoj na policijo, tu pa so ga iznenadili, ker je lastnik kavarne že prijavil, da je njegova služkinja našla pod kavarniško mizo listnico z denarjem vred. Služkinja Marija Trontičeva je dobila za svoje poštenje primerno nagrado.

Vremenska napoved

Vremensko stanje 20. t. m.: Hladna depresija nad Atlantskim oceanom in nad Finsko, visok pritisk drugod, dež na zapadu in severu. — V Jugoslaviji je temperatura padla na severu, dvignila se je na jugu. Minimum Ljubljana 2, maksimum Breznovič 23. Novosadska vremenska napoved za torek: Vedro na severu in zapadu, na jugovzhodu možne nevihte. Zagrebška vremenska napoved za danes: Oblačno, ponekod morda večuro, vsekakor bolj stalno vreme. Dunajska vremenska napoved za torek: Precej jasno vreme; lepo vreme pa še ni sigurno.

Pospešeno oboroževanje Abesinije

Zaradi italijanskih vojaških priprav se je pričela tudi Abesinija naglo oboroževati

London, 20. maja. k. V Abesinijo prihajajo po džibutski železnici vedno nove pošiljave orožja in streliva. Samo v poslednjem tednu so pripeljali do Adena in nato v Džibuti 176 ton streljiva, 91 ton kemičnih tvarin ter 2,5 ton plina in bakterij. Ves material so poslali iz Evrope z nemškimi, angleškimi in nizozemskimi parniki. Poleg tega so pričeli emisarji abesinskih poslanstev v posameznih evropskih državah najemati tudi strokovno izvežbane ljudi, predvsem letalce, letalske mehanike, topovske in druge monterje.

Politični krogi zatrjujejo, da so te intenzivne vojaške priprave izključno defenzivnega značaja, ker so italijanski vojaški transporti zavzeli tak obseg, da spopada že ni mogoče več preprečiti. V tem smislu se mora tolmačiti tudi izjava abesinskega zunanjega ministra poročevalcu lista »Sunday Times«, v kateri je med drugim naglasil:

Italija je zbrala 90.000 mož in 1000 letal na naših mejah. Nepreravno prihajajo novi transporti čet, tako da se njihova vojska v vzhodni Afriki pomnoži vsak mesec

najmanj za 10.000 mož. Glede na to ni mogoče verjeti, da so znana gesla italijanske vlade, s katerimi je pričela svojo akcijo proti Abesiniji, res gesla miru. Le Društvo narodov more še uspešno intervenirati, da se popravi položaj, ki je že tako napet, da je vojna skoraj neizogibna.

Kakor znano, je Italija pred kratkim imenovala svoja dva zastopnika za pogajanja z Abesinijo v smislu prijateljskega pakta med obema državama iz l. 1928. Italijanski poslanik v Addis Abebi je pozval abesinsko vlado, naj tudi ona imenuje dva svoja zastopnika v mešano arbitražno komisijo. Abesinska vlada je nato imenovala za svoja zastopnika francoskega profesorja Lapradellea in ameriškega pravnik Pittmana Benjamina Potterja. Tako francoska kakor ameriška vlada sta izjavili, da ju abesinska vlada o imenovanju obeh pravnikov-strokovnjakov za svoja zastopnika ni konzultirala, kljub temu pa ju italijanska vlada noče priznati, temveč zahteva, da morata biti oba abesinska člana mešane arbitražne komisije abesinska državljana.

Poroka danskega prestolonaslednika

Stockholm, 20. maja. AA. Včeraj je prišel semkaj danski prestolonaslednik Frederik, ki se bo prihodnji petek poročil s princeso Ingrido švedsko. Zaročenca sta se udeležila službe božje v dvorni kapeli, nato pa sta na dvoru sprejela množico evlne delegacije, ki so jima čestitale in jima prinesle poročne darove.

Odhod poljskega poslanika

Beograd, 20. maja. AA. Poljski poslanik na našem dvoru g. Schwarzbarg-Günther bo odpotoval iz Beograda v četrtek 23. t. m. ob 22.05.

Odlični gosti v Splitu

Split, 20. maja. n. V luko je priplula francoska ladja »Alpha«, ki je last žene pokojnega kralja parfumov Cotyja, Jeanette Cormarean sedanja soproga rumunskega konzula v Cherbourgu. Z isto jahto sta se pripeljala v Split tudi češkoslovaški poslanik v Parizu Osuski in direktor francoskega lista »Figaro« Lucien Romier.

Avstrijski zunanji minister v Pragi

Praga, 20. maja. b. Avstrijski zunanji minister Berger-Waldenegg je danes prispel v Prago in obiskal češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša, s katerim je več ur razpravjal o političnih in gospodarskih vprašanjih, ki so važna glede na nujne priprave za rimsko konferenco. Razgovor je potekel v prijateljskem duhu in je pokazal, da sta oba ministra glede ciljev za politično in gospodarsko pomirjenje srednje Evrope enotnega naziranja.

Tudi Titulescu pojde v Moskvo

Pariz, 20. maja. AA. »Daily Telegraph« je objavil vest iz Moskve, da bo za dr. Benešem tudi rumunski zunanji minister Titulescu posetil Moskvo.

Zaključitev radiološkega kongresa

Beograd, 20. maja. p. Danes so bile končane razprave jugoslovanskega radiološkega kongresa. Zadnji trije dnevi so bili posvečeni znanstvenim referatom. Med drugimi je referiral tudi dr. Holeva iz Brežice o zdravljenju oteklina.

Naši kraji in ljudje

Pri maši-zaduščnici za maršalom Pilsudskim v beograjski katoliški cerkvi. V prvih sedežih levo gg. predsednik vlade Jevtić, vojni minister general Peter Živković, zastopnik Nj. Vel. kralja general Čolak-Antić, za njim poljski poslanik g. Schwarzburg-Günther, člani vlade, diplomati in delegati.

Akademiki-pevci domá

Zadovoljni pripovedujejo o uspehu in lepih vtisih

Ljubljana, 20. maja

Davi ob pol 2. se je APZ po odlično izvršeni kulturni in narodni nalogi vrnil iz Beograda. Pogovarjali smo se z akademiki, ki so strnili svoje lepe vtise in doživljaje v naslednje stavke:

Dosedanji uspehi APZ so bili pač dovolj močna pobuda, da poneseemo svojo pesem tudi v prestolnico. To smo v polni meri častno izvršili. Francé Marolt je povedel svojih 60 mladcov, navdušenih za lepo petje. Odrinili smo pretekli ponedeljek. V tork zjutraj nas je na prestolniškem kolodvoru sprejel poleg številnih beograjskih prijateljev tudi naš predsednik Jurij Lipovec, ki je že več dni pred nami bival v Beogradu in ukrenil priprave za koncert. Takoj smo se podali v Studentski dom, kjer smo potem bili ves čas na hrani in stanovanju. Dom je velikanska, moderno zidana zgradba, ki jo je Viteški kralj poklonil jugoslovenski omladini. Ostala bo trajen spomenik res iskrene ljubezni in naklonjenosti Viteškega kralja do visokošolcev. Trinadstropna palača ima prostora za 300 akademikov, ki so zbrani iz vseh delov države, med njimi lepo število naših fantov. Imajo v domu dovolj udobnosti. S širokih hodnikov je dostop v sobe, v vsaki bivata po dva studenta. Seveda vlada vzorna snaga v umivalnicah, na hodnikih in stopniščih, še posebno pa v velikanski jedilnici, ki služi obnem kot dvorana za prireditve in proslave. Hrana zjutraj, popoldne in zvečer je obilna in tečna. Po polnočni ugasne luč v vseh sobah, razsvetljava ostane le še na hodnikih in stopniščih. Ob 1. popoldno pa zapro dveri in noben zapoznalec ne more več v dom. Akademiki plačujejo po 350 do 600 Din mesečno, pač v razmerju z neposrednim davkom svojih staršev.

V sredo dopoldne je pokroviteljica našega zbora Nj. Vel. kraljica Marija sprejela na Dedinju šestčlansko deputacijo. Zelo se je zanimala za zborovo delo in načrte, še zlasti je vprašala, če je zbor že nastopil v inozemstvu. Pohvalila je, da smo prišli v Beograd. K sklepu je povabila zbor za nastop na Bledu. Naš predsednik je poklonil Nj. Vel. kraljici društveni znak in toplo se je zahvalila.

Zvečer koncert: APZ je nastopil v Kolarčevi dvorani in je briljantno odpel svoj znani program slovenskih narodnih pesmi. Dvorana, ki šteje 1200 sedežev, je bila do zadnjega prostora zasedena. Občinstvo, slovensko kakor srbsko, je z vidnim velikim zanimanjem spremljalo naše pesmi in se je kmalu navdušilo. Z dolgotrajnim odobravanjem je nagradilo naše petje. Še posebno priznane so bile: »Vojaska«, »Pojdem v Rute«, »Lepa Vida« ob sodelovanju gđ. Mezetove, »Ribničane« in »Vinski brate«. Seveda so bili pri koncertu tudi beograjski glasbeniki in kritiki, ki so posvetili našemu zboru že pred koncertom v časopisju simpatične članke. Zelo laskavo kritiko o koncertu je potem napisal odlični beograjski glasbenik dr. Milojević, ki poudarja med drugim: »APZ iz Ljubljane je jedno pevsko telo o kome se sa respektom mora govoriti.« Hvali predvsem prve tenoriste in druge base. Zelo pohvalno se je izražala tudi o izvajanju srbskih komitskih pesmi, ki jih je zbor odlično odpel. A da kratko zaključimo: APZ je vsakakor zapustil v Beogradu najugodnejši vtis.

Romanje Slovenk na Oplenac

Prvič so Slovenke vseh slojev in poklicev — od koroške meje do Celja in Ljubljane z okolico — priredile romanje na Oplenac. Zaradi pomanjkanja razpoložljivih prenočišč je morala Banovinska ženska zveza zapoznele priglasnice celo odklanjati. Vendar se nas je odpeljalo 110 žen s tremi gospodi.

Romanje s celotno upravo Banovinske ženske zveze na čelu so se udeležile zastopnice štirinajstih ženskih društev iz dravske banovine. Vožnja je potekla v najlepšem razpoloženju, saj so dobile na razpolago 3 pulmanske vozove II. in I. razreda. Vse dni smo imele najlepše vreme.

Za 11. uro dopoldne je bil določen sprejem na dvoru pri kraljici Mariji. Zbrale smo se v prostorih Jugoslovanskega ženskega saveza nasproti dvoru. Ondi nas je pozdravila predsednica osrednjega odbora, ga. Petkovičeva in naglašala kot »nov viden dokaz uspešnega dela sekcije dravske banovine pričujoče veliko število udeležencev.

V slavnostni sprejemni dvorani na dvoru smo se postavile po družtvih v skupine. Kmalu je javil glas dvornega častnika: »Nj. Vel. kraljica se je odpeljala z Dedinja.« — Marsikateri je zdrhtelo srce v napetem pričakovanju... Minilo je še kakih osem minut, in v spremstvu dvorne dame in adjutanta se je pojavila težko pričakovana kraljica. Mnogim so se zasol-

zleteli: Zemun, Pančevo, Dedinje. Ostali smo v Beogradu do nedelje, da se na prijazno povabilo udeležimo velike svečanosti z razvitjem prapora Studentskega doma, ki ga je poklonil in mu kumoval Nj. Vel. knez Pavle. Zapeli smo tudi tu nekaj pesmi. To je bil najlepši zaključek našega bivanja v prestolnici.

Podporno društvo na ljubljanski univerzi ustanovljeno

Ljubljana, 20. maja

Letošnjo zimo so vsa akademska društva na ljubljanski univerzi složno ustanovila akcijo za pomoč revnim akademikom. Akcija je letos od januarja do maja zbrala krog 25.000 Din, s čimer je vsaj nekoliko odpomogla bedi med akademiki. Namesto akcije, ki ni bila pravno organizirana, se je zdaj ustanovilo Jugoslovensko akademsko podporno društvo, katerega člani so po določbah univerzitetne uredbe vsa strokovna in kulturna akademska društva na ljubljanski univerzi.

Složnost, ki so jo vse skupine akademikov pokazale v akciji za pomoč revnim akademikom, se je tudi na ustanovnem občnem zboru Jug. akad. podpornega društva manifestirala s tem, da je bila vlozjena ena sama lista odbornikov. Za predsednika upravnega odbora je bil izvoljen g. univ. prof. Kral, za predsednika nadzornega odbora g. univ. prof. dr. Polec, ostali odborniki so akademiki. Zastopstvo članov profesorskega zbora v odboru jamči za nepristransko razdeljevanje podpor. Pokroviteljstvo Jug. akad. podpornega društva sta prevzela gg. ban dr. Puc in rektor dr. Samec.

KAVA HAG
užitek brez nevarnosti

14 dni pogrešana mati

Podrobnosti o tragediji obupane Antonije Švabove

Tržič, 20. maja

Danes je poteklo 14 let, odkar je odšla neznanu kam zdoma 43letna bivša delavka na žagi barona Borna, Antonija Švabova z Mlake, mati šestero neposkrbljenih otrok, in so ostala doslej vsa poizvedovanja za njo zanemara. Baron Born, čigar veleposlovstvo enako težko občuti krizo, nasvetovnem lesnem tržišču kakor vsa druga naša podobna podjetja, je pred tremi tedni odpustil 25 delavcev na svoji žagi. Med njimi je bila tudi Antonija Švabova, ki je bila z manjšimi predskladi zaposlena pri Bornovih podjetjih 16 let. Odpust iz službe je ženo, ki je bila že od nekdaj nad običajno mero občutljiva za žalivost sveta okrog sebe, vrzel povsem iz ravnovesja in teden dni je hodila okrog vsa grenko zagrebena sama vase ter se je še z domačimi izogibala srečanja, kolikor ga je mogla.

V ponedeljek 6. maja je malo po 6. uri zjutraj odšel njen mož France, ki je prav tako uslužben pri Bornu, na delo. Ko je odhajal z doma, je bila žena še v postelji. Na žagi mu je delovodja sporočil, naj gre rajši domov in naj pride delat zvečer. Ko se je vrnil ni žene več našel doma. Ne da bi se bila poslovila od otrok, je odšla v svoji boljši obleki ter je vzela s seboj samo svojo službeno in delavsko knjižico, izdano še na njeno deklisko ime Antonije Avsenek. Izprva so menili doma, da je odšla najbrž samo h kakšnim sorodnikom v okolici. Da bi mogla napraviti najhujše, jim še na misel ni prišlo, saj je ona sama večkrat zagotavljala, kadar je beseda nanesla na pogovor o samomori, da kaj takšnega nikoli ne bi mogla napraviti. A ko je le tudi naslednji dan še ni bilo od nikoder, je njen mož obvestil žandarmerijo. Iz Tržiča so bile takoj obveščene tudi ostale orožniške postaje, a doslej je bilo še vse iskanje zaman.

Kakor so poizvedbe dognale, se je Antonija Švabova pred 14 dnevi napotila z doma čez Kovo proti Brezjam, tu pa je zmanjkala vsaka nadaljnja sled. V Tržiču, ki je znan po svoji katoliški strogolednosti, se je v zadnjih letih že nekajkrat zgodilo, da so žene, ki so obupale nad življenjem, odšle najprej k Mariji Pomagaj na Brezje, da si pred podobo

Materé Božje očistijo dušo, nato pa so se pri Otočah vrgle v Savo. Zavoljo tega je tudi o Švabovi ljudski glas takoj sklenil, da je šla to pot. Tako so tržiški orožniki zaprosili predvsem orožniške postaje ob Savi, naj iščejo za ženskim truplom v vodi, in čez nekaj dni je v resnici prišlo obvestilo iz Kranja, da so pod Druvolju v strugi, ki si je tu izsekala pot globoko pod skalnatimi bregovi, ljudje v resnici zapazili truplo neznanega utopljenca. Kranjski gasilci so sicer ponovno poizkušali, da ob tveganem naporu zajamejo skrivnostnega mrtveca iz vode, a doslej se zmerom brez uspeha. Medtem je zaradi nalivov tudi Sava ponovno narasla in je prav verjetno, da je voda truplo odplavila dalje. Tako je odhod nesrečne delavske matere z Mlake ostal še zmerom skrivnost, ki navdaja s strahom in skrbo vse prebivalce doline od Tržiča do Kranja.

Čeprav je bil odpust iz službe težak udarec za ženo in vso njeno družino, je vendar zelo verjetno, da je Švabova storila svoj obupni korak še iz kakšnih drugih razlogov, ki so se pridružili temu udarcu. Ob mezdji, ki sta jo zaslužila skupaj z možem, je družinica lahko skromno živela, saj je najstarejša izmed otrok že odraslo dekle, da je vodila gospodinjstvo pri hiši. Izguba službe pa jo je prizadela toliko težje, ker je videla, da so nekateri njeni tovariši, ki so bili samo začasno sprejeti, še ostali pri delu, ona pa, ki je delala pri Bornu že 16 let, je morala na cesto. Razen tega so jo v zadnjem času trle še razne skrbi zavoljo nekkih nesoglasij, ki so nastala v njenem sorodstvu in zavoljo katerih je bila pred kratkim obsojena na manjšo globo, ki pa je bila vsakakor občutna za njene razmere. Domačim in orožnikom, ki skrbno iščejo sled za njo, pa seveda za zdaj ne preostane nič drugega, kakor da potrpežljivo pričakajo kakakega ugodnega naključja. Antonija Švabova je bila črnih ostrizenih las, srednje debelejšje postave in širokega obraza, in ko je odhajala z doma, je bila razoglavla, oblečena v rjavo žametasto obleko, rjav površnik in nizke čevlje. Če bi kdorkoli mogel dati kakršnegakoli pojasnila o nji, je naprošen, da to sporoči orožniški postaji v Tržiču.

Odol oživlja in odvezuje!

Pohlep, zločin, vraže

Kako je mogla Milka Pavlovičeva zastupiti 17 ljudi

Bjelovar, 20. maja
Po petdnevni razpravi proti 30letni kmetici Milki Pavlovičevi iz Kokinca, ki je zastupila z arzenikom 17 ljudi ter ima na vesti 6 smrtnih žrtev, je okrožno sodišče izreklo sodbo: smrt na vešalih. Pet dni so iz Kokinca in Starih Pavljan stari in mladi hodili v Bjelovar, da bi prisostvovali poteku razprave. Obe vasi sta bili med razpravo bolj razburjeni kakor pred meseci, ko so iz treh hiš nosili 6 mrtičev na vaska pokopališča in 11 ostalih žrtev strupa v bjelovarsko bolnišnico. Takrat v obeh vaseh ni bilo pravega razburjenja, zakaj vaski svet davi poleg arzenika tudi strup praznovolja...

Milka je dobila za moža premožnega vdovca in ko je postala gospodinja, se je njen pohlep po pesti razvnel do skrajnih mej. Moževa hčerka iz prvega zakona se je omožila v sosednjo vas v Jagodičovo hišo. Milka je mislila samo na to, da bi postala prej ko prej lastnica Pavlovičeve domačije. Pri tem pohlepu pa ni znala zatajevati svoje razuzdane narave in mož ji je večkrat, celo tako, da so drugi slišali, grozil:

— Če ne bo konec tvojega ljubimkanja, pojdeš pod zemljo, jaz pa v Lepoglavo.

Ob takih grožnjah se je Milka potuhnila in skrbelo, da je bila vedno večja njena zaloga »strupa za podganec«. Možu je dajala strup previdno v malih dozah in mnogokrat je razmotrivala s sosedami o čarovnijah, ki so krive, da mož tako peša in boleha.

Rade Pavlovič je legel na smrt bolan baš na dan svoje krstne slave. Ker ni nikogar vabil, so prišli sosedje k njemu in spet so se pričele razprave o čarovnicah, o urokih in o drugih takih vzrokih njegove bolezn. Nesrečnožu so vasko vžar-

ke puščale kri, mazale so ga z najzračnejšimi mazili in tudi mož sam je menil, da je vzrok njegove strašne bolezni klop, ki se mu je zaril v kožo.

Rade je naposled umrl in še več je bilo govorenja o urokih in čarovnicah. Na zločin ni nihče mislil. Nekaj tednov pozneje se je naselila smrt v Starih Pavljanah v Jagodičevi hiši, kjer je gospodinjila Milka pastorka. Milka je nekajkrat prišla k pastorki na obisk in imela je dovolj prilike, da je nasula strupa v solnik. Ko so po nekem težkem delu pripravili dobro večerjo družini in služinčadi, je prišlo do katastrofe. Strupu so podlegli v Jagodičevi hiši stari oče, mož, žena, hlapec in dninar. Vse druge pa so odpeljali v bjelovarsko bolnišnico. Vse to še ni vzbuđilo suma v zločinu in spet so se vrstile gostobesedne razprave vaščanov in vaščank o urokih in čarovnicah. Še v tretjo hišo je bil zamešen po golom naključju Milkin strup. Od Jagodičeve stare matere je dobila sosedka vrnjen lonček izposojene soli, ki je bila že zastupljena, in tako je Milkin strup moril tudi ljudi, ki niso bili v nobeni zvezi z njenim pohlepom po zemlji.

Milko Pavlovičovo bodo najbrž obestili. To bo zaslužon konec zločinca. Pohlepa, kakršna je ona, pa je mnogo po naših vaseh, dasi jih ne srečujemo pred sodiščem. Mnogi pohlepneži po zemlji imajo namreč najhujše zločine samo v mislih in jih ne izvršujejo dejansko, kakor je to storila Milka. Stare svoje sorodnike in nesrečne pastorko ubijajo s lakoto in mučenjem in ko dosežejo svoje namene, jih vse še blagruje in ceni kot dobre gospodarje. Ko bo Milka obesena, bo v vasi ostalo še vedno polno usodnega strupa-praznovolja, brez katerega ne bi bilo mogoče zastupiti 17 ljudi.

Zgorel je v gospodarskem posloplju Zoglenelo okostje otroka na pogorišču

Maribor, 20. maja

V Gasterajnu v občini Jurjevski dol je v nedeljo proti večeru nastal v hlevu posestnika Petka-Lovrenčiča požar. Plameni so uničili gospodarsko posloplje s hlevom do tal. Do usodnega požara je prišlo v času, ko ni bilo domačih doma. Tako ni bilo mogoče misliti na naglo gašenje. Iz hleva se je oglašalo žalostno mukanje živine. Pogoreli sta dve kravi, telica in pet svinj v bližnjem svinjaku. Sosedje so takoj prihitali na kraj uničujočega požara in s požrtvovalnim gašenjem omejili požar, da ni prešel tudi na stanovanjsko posloplje.

Iz pogorišča so danes zjutraj izvlekli trupelce 10letnega Petkovega sina, ki je bilo čisto zoglenelo. Ko so v nedeljo zvečer prišli domači domov, so takoj pogrešili svojega sinčka in so ga potem zaman iskali v bližini. Mislili so, da se je pri požaru tako prestrašil, da je pobegnil in se izgubil. Ko ga vendarle niso nikjer našli, jih je spreletela strašna slutnja, da je najgorž postal žrtev ognja. Pričeli so danes zjutraj iskati po pogorišču in so ga res izveleli izpod ruševin mrtvega in zoglenelca. Kako je nastal požar, ni točno znano. Sodijo pa, da je deček pri igri s šibicami zanetil ogenj.

Praznik sokolske mladine na Taboru

posetilo bivališče blagopokojnega kralja tudi večja skupina Francozov, gospodov in dam, in kraljičin advokat Paul-Boncour. Solnce je pripekalo, ko smo stopale med drevjem po lepi cesti navzgor po gričku. Na stopnicah prekrasnega božjega brama, ki hrani marljivo ostanke Maucenika in drugih Karadjordjev, je podpredsednica BZZ ga. M. Krofтова v vznesenem govoru proslavila delo Ujedinitelja, tvorca miru, preblagega moža in očeta. Rotila je vse navzoče, naj delujejo v njegovem delu in po njegovi oporoki.

Vstopile smo z gorečimi voščenkami in z vencem iz naših »jožefčkov«. Položile smo venec na grobnico. Nad sto žen in deklet je kakor na povelje pokleknilo, nad sto žen in deklet je glasno v zboru zamolilo: »Oče naš... Daj mu večni mir in pokoj!«

Zunaj pa je sijalo solnce, da so se iskri- le kupole božjega brama vse v zlatu. Sijalo je tja preko širnih vzornih sadnih vrtov in vinogradov, urejenih po navodilih Omega, ki ne more več uživati te božje krastote narave, se ne more razveseljevati v igri s svojimi ljubljenimi sinčki v njihovi vili — par sto korakov od smrtnege doma Karadjordjev — vsej porasli z zelenjem in obdani od cvetočega gmičevja in drevia.

Po ogledu Topole smo se odpeljale v Mladenovac in v Beograd, katerega znamenitosti in krastote smo si bile že prej ogledale. Istotako udobno smo se vrnile vse zadovoljne in zdrave v soboto dopoldne v domovino.

Udeleženka.

V popoldne večeršnjega poročila o prisrčnem slavlju v sokolskem domu na Taboru priložujemo dve sliki: prapor, ki ga je izročila deca Sokola Kraljevi Vinohradi deca Sokola I. na Taboru in dečilo sokolske mladine z novim praporom pred dostojanstveniki z zastopnikom Nj. Vel. kralja generalom Jovanovičem. — Večera ob 9.45 je bratska češka deca po vsrečnem slovesu na glavnem kolodvoru, kamor so prihitali sokolski voditelji, z brzovlakom odpotovala na Bled, zvečer pa je preko Jesenic krenila nazaj v domovino.

PRIDE! PRIDE!

ROSI BARSONY v sijajni opereti

LJUBEZEN JE TREBA RAZUMETI

Domače vesti

Nemška monografija o Jugoslaviji. Ugledna založba Noske v Leipzigu je pripravila izdajo obširne znanstvene dela pod naslovom »Das Königreich Süd-slawien«...

na praktično uveljavila v raznih poklicih in pa razgrniti pred nami stremenje današnje žene, s čim manjšo uporabo časa in energije doseči čim večjo popolnost, zunanjo in notranjo dovršenost svojega dela.

Razpis natečaja za sprejem gojenk v državno šolo za zaščitne sestre v Ljubljani je objavljen v Službenem listu dravske banovine št. 40. Rok za vlaganje prošnje poteče s 5. julijem 1935.

Smrt starega dubrovnškega rodoljuba. V Dubrovniku je umrl v visoki starosti 82 let nekdanji okrajni glavar Simon Nasso. Pokojnik je bil vzor značajnega rodoljuba in ponosnega dubrovnškega meščana, živčnega v slavni tradiciji nekdanjega svobodnega mesta.

Za krst parnika »Princesa Olga«, ki se bo svečano vršil v Splitu 23. t. m., je prometni minister dovolil udeležencem, ki bodo potovali iz Beograda ali Zagreba v Split in nazaj, 75 odst. popust. Vozni listki se v Beogradu in Zagrebu dobe na železniških blagajnah ali pa pri Putniku.

Zvočni kino Ideal. Samo še danes ob 4., 7. in 9 1/4 uri NORMA SHEARER v prekrasnem filmu Na ljubezen obsojena. O tem filmu govori vsa Ljubljana. Vstopnina Din 4.50 in 6.50.

Kraljevica vabi. Dom Franje Tavčarjeve je odprt od 15. t. m. Kdor si želi res prijetnega in mirnega počitka na sinjem Jadranu, naj pohiti v Kraljevico. Prekrasni so sedaj dnevi ob morju, ki nas vabi s svojo krasoto.

Zadnji čas je, da se prijavite za ceno in udobno potovanje v Bruselj. Deset dni boste potovali in si ogledali najlepše kraje srednje in zapadne Evrope: alpske predele, zanimivo Švic, plodne ravni in predele severne Francije, slikoviti Ren, Švabsko visoko planoto, bavorske gore in zanimivo mesto Innsbruck.

SPOMENIKI lepi, moderni po nizki ceni pri tvrdki Franjo KUNOVAR Sv. Križ — Ljubljana. Zahtevajte album. Telef. 27-87.

Dneve knjige prireditelj tudi letos združenje prijateljev umetnosti »Cvijeta Zuzorić« v Beogradu od 9. do 14. junija v umetniškem paviljonu na Malem Kallimegdanu. V teh dneh se bodo prodajala po posebno znižani ceni izbrana dela naše književnosti in prevodi slovanskih originalov.

Velika razstava obrtnih ročnih del bo od 14. do 18. avgusta v Celju. Sodelovali bodo razen slovanskih obrtnikov v razstavnih svojih izdelkov tudi obrtniki iz drugih krajev naše države, tako da bo ta razstava ena izmed največjih obrtniških prireditelj, kar se jih je vršilo v naši državi od osvoboditve do danes.

Gasilska razstava. Med bogatim razstavnim materialom, ki ga bo razkazovala Gasilska zajednica dravske banovine na XV ljubljanskem velesejmu od 1. do 11. junija 1935., bodo posebno zanimive avtomatične gasilske signalne naprave svetovne tvrdke Ericsson iz Stokholma.

Zveza gospodinj prireja v okvirju letošnjega spomladanskega večešaja v Ljubljani od 1. do 11. junija vojaško razstavo pod naslovom: »Žena in obrt«. Razstava ima namen pokazati, kako se je naša že-

da bi jih kakor sam trdi, lažje odgojili v duhu prave narodne sloge. Dokler so bili boljši časi, so v njegovi hiši lepo slavili pravoslavne, katoliške in muslimanske praznike. Sosedje so vedno začudeno gledali na obitelji treh ver. Beograjsko »Vreme« je objavilo sliko Salihove družine ter pristanilo, da so za njo napočili zaradi pomanjkanja dela hudi časi, v katerih nočejo pomagati Salihu in njegovim ne-muslimani, ne pravoslavni in ne katoliki.

Sladke kot poljub mladenke, so Petričkove ledenke. londonskem inštitutu bavil s studijami vitamini, je ugotovil, da je ta bolezen posledica pomanjkanja vitamina V2. Bolezen je najbolj razširjena v občini Posušju in ljubuškem srezu, kjer se revni vaščani preživljajo večinoma s koruzo. Siromašni bolniki se za nevarno bolezen, ki se kaže z značilnimi izprememami kože, ne menijo dosti in iščejo, če je sploh mogoče zdravniško pomoč šele tedaj, ko postane bolezen že akutna.

Pesem združuje! Pesem bođri in brati! KUPITE VSTOPNICO za nocojnji koncert bolgarskih pevcev v Unionu! Konec prisiljarjenega bogastva. Beograjska ciganska vedeževalka Marija Šajn je temeljito izkoristila praznovrje ter si pridobila veliko bogastvo. V njevojevi uho je kupila za 450.000 Din hišo ter jo razkosno opremila. Vedeževalka je bila naposled obsojena na 5 let roblje in je ta sodba že potrjena.

Zvočni kino Dvor. Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer NAJVEČJA SENZACIJA MORSKI VOLK. Strahote morja in morskih pošasti. Vstopnina Din 4.50 in 6.50.

naših vojakov, ki so padli v borbi za osvoboženje, bo vozil iz Ljubljane avtobus 30. t. m. (vnebohod) ob 4. jutraj. Povratek zvečer istega dne. Voznina tja in nazaj 110 Din. Kdor se želi udeležiti te pietetne svečanosti, naj javi organizatorno-propagandnemu odelku Saveza jugoslovenskih emigrantskih združenj v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7-II, telefon 20-01.

SKUŠE (Scombri) po 6.— Din kilogram danes v trgovini OGRINC, Gradišče, in na stojnici Pogačarjev trg. 4575. je vrnil pred poldrugim letom. Tedaj se je skušal pobotati z Zejnelom. Ta pa nikakor ni hotel pristati na njegovo ponudbo, kar je bilo za Salija svarilo, naj se ga varuje, ker se bo gotovo skušal krvavo maščevati nad njim za smrt svojega deda.

Zvočni kino »SOKOLSKI DOM« v Šiški. — Telefon 33-87. LIDA BAAROVA, A. NEDOSINSKA, HUGO HAAS v češki veseligr. Samo enkrat ljubezen cvete. V dopolnilo nov Foxov zvočni tednik Predstave v torek, sredo in četrtek ob 7. in 9. uri zvečer. V soboto: PESEM SONCA.

Počila je puška in Salija se je s prestreljenimi prsi zgrudil na tla. Zejnel je hotel še streljati, kar pa mu je preprečil trgovec. Ranjenca so prepeljali v prištinško bolnišnico, napadatelca pa v zapor.

Objede oblike barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH. Eno srce — ena radenska! Iz Ljubljane. Apel ljubljanskemu občinstvu. Danes ob 20. se vrši v unjonski dvorani koncert odličnega bolgarskega pevkega zbora. Ljubljana naj pokaže, da zna vračati gostoljubnost, ki so jo in jo tudi v teh dneh izkazujejo vsa mesta v bratski Bolgariji našim pevcom.

Priloh bolgarskih pevcev. Danes ob 13.45 se pripelje v Ljubljano 80 članov in članic odličnega bolgarskega pevkega zbora iz Ruse. Zbor ima slavno zgodovino, ker se je začel udeleževati že v prvi dobi bolgarske svobode ter se razvil do odličnega, tudi v tujini izborna ocenjenega interpretira bolgarske narodne in umetne pesmi. Pevci in pevke iz Ruse nas obiščejo prvi in naj bo njih poset združen s prisrčno manifestacijo jugoslovensko-bolgarskega bratstva.

Tri vere v eni obitelji. V Budžaku v predmestju Banja Luke živi mizar Salih Husseinović z ženo in devetimi otroki. V njegovi obitelji so zastopane tri veroizpovedi. Salih in troje otrok je muslimanske vere, žena, ki je Rusinja, in četrto otrok so pravoslavne, najmlajša dva pa katoliške vere. SaMh je bil med svetovno vojno v Rusiji in se je tam srečno poročil. Po vrnitvi v domovino je nekaj let srečno živel v Deroviti in je tam vse svoje otroke razdelil na tri veroizpovedi.

Ugotovitev. Glede na poročilo o divjastvu treh mladeničev v gostilni »Branitor«, ki smo ga objavili dne 17. t. m., ugotavljamo, da je bil g. Franc Kocijan, uradnik Kmetijske družbe v Celju, napaden brez slehernega poviada in je ravnal samo v slobranu. Čitatelji so to najbrže že sami razvideli iz poročila.

Regulacija Ložnice. Potok Ložnica povzroča pri svojih vsakoletnih poplavalh veliko škodo na poljih, travniških in drugih kulturah, poleg tega pa je na obeh bregovih potoka zaradi lenega odtoka vode zamočvirjena večja množina zemljišča. Da se odpomore temu stanju, je v načrtu ustanovitev vodne zadruge za regulacijo Ložnice. V ta namen je razpisalo sresko načelstvo v Celju komisijeke razprave, ki naj se jih brezpogojno udeleže vsi prizadeti posestniki. Pri teh komisijekih razpravah se bo skušalo ugotoviti ogroženo ozemlje in kako naj bo sestavljen regulacijski načrt, benem pa bo tudi razprava o sprejetju pravil vodne zadruge. Komisijekje razprave bodo: v sredo 22. t. m. ob 8.30 v občinski pisarni v Gotovljah, v četrtek 23. t. m. ob 8. v občinski pisarni v Petrovčah, v glavnem pa na terenu ob Ložnici in v petek 24. t. m. ob 9. pri železniškem mostu čez Ložnico.

Kategorizacija občinskih cest. Mestni svet je v smislu čl. 10. zakona o samoupravnih cestah na seji lani 18. septembra vršil kategorizacijo občinskih cest in ulic v Celju in občinske ceste in ulice I. in II. reda. Seznami navedenih cest z načrti so občanom na vpogled v sobi št. 2 na mestnem poglavarstvu do všteteja 31. t. m. V navedenem roku se lahko na mestnem poglavarstvu vlagajo pritožbe proti kategorizaciji občinskih cest v mestu Celju na kr. brnsko upra-

ELITNI KINO MATICA TELEFON 21-24. Samo še danes ob 4., 7.15 in 9.15 uri premiera sijajnega vefilma POT DO SRCA. CHARLOTTA SUSA — HANS SÖHNKER — KURT VESPERMANN. Dopolnilo: Paramountov žurnal prinaša svečanosti v Londonu in zaključek svetega leta v Lourdu. Miška Micky.

Koncert bolgarskih pevcev. Drveni ob 20. bo v Unionu koncert mešanega zbora iz Ruse, najboljšega bolgarskega zbora, ki izvaja pod vodstvom dirigenta Sorokina 12 skladb: Hristov: Lilina moma hubava, Manojlović: Sever piba, Bordžijev: Gajdar, Sorokin: Ej, unem, Sorokin: Dvanajst razbojnikov, Albijev: Solovej, Bukorešijev; Zavalili, Milojević: Metulj in roža, Varlamov: Krasni sarafan, Morfov: Daman tanec vodi, Stajnov: De bre Dimo in Davidovski; Kobza (ukrajinske pesmi). Sedeži vseh vrst in cen so še na razpologo v Matici knjižarni na Kongresnem trgu. Cene od 8—40 Din. Vsakdo naj smatra za narodno dolžnost, da posesti nocojnji koncert bratskih bolgarskih pevcev v veliki unjonski dvorani.

Sokolska župa poziva vse brate in sestre, ki imajo čas, da se udeleže ob 13.45 sprejema bolgarskih pevcev in pevke. Obemem vabi župni prosvetni odbor članstvo ljubljanskih in okoliških edinic, da se v čim večjem številu udeleže koncerta dragih gostov.

Telesno kulturno društvo Atena je prejelo naslednja pisma: Od upravnika policije: Po najvišem nalogu, ki mi je bil poslan po ministru za notranje zadeve, mi je čast, izjaviti vam zahvalo za izraze vernosti in vdanosti, ki ste jih poslahi Nj. Vel. kralju in kraljevskemu domu ob priliki rednega občnega zbora 9. t. m. — Od sekretarja bana dravske banovine: Gospod ban mi je naročil, da se vam v njegovem imenu prav iskreno zahvalim za poslane mu pozdrave ter vam sporočim njegovo zagotovilo, da bo stremjenja vašega društva tudi v bodoče vedno radevolje podpiral. — Od šefa kabineta ministra socialne politike in narodnega zdravlja: Po naročilu g. ministra mi je čast sporočiti vam njegove najlepše zahvale za pozdrave, poslane z vašega občnega zbora.

Gornjo Radgono na slovesni ppokop naših vojakov-upornikov, ki so bili ustreljeni od avstrijskih oblasti l. 1918., in naših vojakov, ki so padli v borbi za osvoboženje, bo vozil iz Ljubljane avtobus 30. t. m. (vnebohod) ob 4. jutraj. Povratek zvečer istega dne. Voznina tja in nazaj 110 Din. Kdor se želi udeležiti te pietetne svečanosti, naj javi organizatorno-propagandnemu odelku Saveza jugoslovenskih emigrantskih združenj v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7-II, telefon 20-01.

Gostilničarska strokovna nadaljevalna šola v Ljubljani se je nameravala pokloniti ob zaključku šolskega leta velikemu kralju Učiteljstvu na Oplencu. Ne-nadne zapreke (odklonitev četrtnske vozne cene) so romanje preprečile. Namesto venca na grob pokojnemu kralju Aleksandru I., so gostilničarski vajenci položili venec pred spomenik kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja.

Društvo »Soča« vabi svoje člane da se v čim večjem številu udeležijo dneves ob 13.45 sprejema bolgarskih pevcev na kolodvoru. Da bo sprejem odličnega, najboljšega bolgarskega mešanega zbora, čim veličastnejši, želimo, da se ga udeleže te vsi, dame pa prosimo, da pridejo po možnosti v naših narodnih nošah. Drveni ob 8. pa posetite v veliki dvorani Uniona koncert tega zbora, ki ima za seboj bogato in uspešno polno zgodovino in povesod koncertira z velikimi uspehi.

Dravska sekcija Jugoslovenskega učiteljskega združenja opozarja na koncert, ki ga priredi drveni ob 20. v dvorani Uniona bolgarski Narodni zbor iz Ruse, in poziva učiteljsstvo ljubljanskih in okoliških šol, da se koncerta polnoštevilno udeleže.

Akcija za dom visokoškole se najiskreneje zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je akademija 13. t. m. tako lepo uspela. Odbor.

Jadranašice! Danes ob 14. strogo obvezen članski setanek s predavanjem. Hladen maj. Včerajšnji dan je bil prav hladen. Jutranja temperatura je kazala samo 4 stopinje C nad ničlo. Precej hladno je bilo tudi podnevi. Včeraj se je barometer dvignil in je pričakovati, da bo vendarle nastopilo toplo vreme.

Karambol motociklista z avtomobilom. Iz Medvod so včeraj pripeljali v bolnišnico 24 letnega stolarskega pomočnika Ivana Smelcerja s Preske, Smelcer se je z motorjem peljal na izlet, pa je v Svetjah trčil vanj neznan avtomobilist in ga podri, pri čemer si je zlomil desno nogo.

Dva lovka tatova. V temnih gozdovih Javornika ne cvete samo tihotapstvo konj, temveč tudi divji lovec prav radi streljajo srne in jelene, ki prihajajo izpod snežniških gozdov, kjer jih je zaredila snežniška graščina. Grančarji so 13. februarja letos opazili v Balantovi dolini na Javorniku 4 lovke tatove, ki so takoj začeli bežati in so odvrgli puške. Eden je izgubil na begu klobuk. Kmečki fant France in delavec Lojze iz Dolanje vasi pri Cerknici sta bila izsledena in sta zdaj prišla pred ljubljansko okrožno sodišče. Seveda sta šla v gozd samo »leskovke sekate«, toda sodnik je vedel nekaj več in je obsodil prvega na 14 in drugega na 20 dni zopora.

Nepopolnobljiva lahkoživka. Ljubljancanka Francka je nepopolnobljiva. Pred sodiščem je bila obsojena na šest mesecev strogega zopora, ker je prijateljku ukradla plašč in s spolno boleznijo okužila dva mladeniča.

Obojejena detomorika. Pred kazenskim sodnikom-podincem je bila delka Francka R. obojejena na 4 mesece zopora ker je doma ob zapadni meji umorila svojega nezakonskega fantka. Odrzala mu je pokpovkino in povzročila, da je deček padel na glavo na tla tako, da si je glavicico razbil. Truplo je brezsrčna mati zavila in skrila v slamo v podstrešju.

Pogreb celjskega podžupana in veltrovcva g. Ivana Ravnikarja bo danes ob 17. iz mrtašnice na mestnem pokopališču. Včerašnjemu poročilu še dodajemo, da je bil pokojnik tudi podpredsednik Zdrženja trgovcev za mesto Celje in predsednik specerijskega odelka, član upravnih odborov celjske podružnice Hranilnice dravske banovine in mestnega avtobusnega podjetja, član revizijskega odbora Celjske posejilnice d. d. in družabnik tvrnoge Sledkor d. z. o. z. Žalne zastave so izobeseane na mestnem magistratu, Celjskem domu, Narodnem domu, obeh poslopih Celjske mestne hranilnice in Hranilnice dravske banovine ter na poslopiju Zdrženja trgovcev za mesto Celje.

Ustanovitev Društva privatnih in avtonomnih nameščencev v Celju. V petek je bil v klubovi sobi Celjskega doma sestanek zasebnih in avtonomnih nameščencev iz Celja in okolice. Sestanek je vodil g. Zakokar. Gosp. Vebler je izprvo poročal o važnih vprašanjih pokojniškega in bolniškega zavarovanja in očetelj pripravljajno delo za ustanovitev Društva privatnih in avtonomnih nameščencev v Celju. Predsednik zveze z. Zemljic je govoril o poslovanju: Pokojniškega zavoda v Ljubljani in o ustroju in delovanju zveze, g. Filac pa je v imenu celjske podružnice Saveza privatnih nameščencev izrazil željo, da bi novo se snujoče društvo sodelovalo s celjsko podružnico Saveza. Sledil je ustanovni občni zbor Društva privatnih in avtonomnih nameščencev v Celju. Po odobritvi pravil je bil soglasno izvoljen odbor, ki ga sestavljajo: g. predsednik Aleksander Vebler in člani odbora Faganelli, Medvedšek, Munda, inž. Pipuš, C. Sadar, Vilhar, Witzmann in Zakokar ter gđc. Milka Lojkova in Marica Zormanova. Namestnika sta g. Prelovec in Prodan, člana nadzornega odbora pa g. inž. Kruč in gđc. Milica Lojkova. Društvena članarina znaša 8 Din mesečno. Društvo je soglasno sklenilo pristop k Zvezi društev privatnih nameščencev. Za delegata za občni zbor zveze, ki bo v nedeljo 19. t. m. v Ljubljani je bil izvoljen predsednik g. Vebler.

Drž. krajevna zaščita dece in mladine v Celju se lepo zahvaljuje g. Lozarjevi, gđc. Zupančičevi in gđc. Kalanovi, ki so vodile akcijo cvetičevnega dneva. Nadalje prav prisrčna hvala gđc. Grillančevi, Goriškovi, Jeričevi, Kruščevi, Mihečičevi in Radejevi, ki so prodajale cvetje po mestu in s tem pokazale ljubezen do uboge dece. Hvala g. vrtnarjem Jelovčju, Gradišerju in Zelenuku za lepo cvetje! Hvala pa tudi vsem dobrotnikom, ki so se odzvali prošnji in naklonili dar ubogi mladini. Vsem še enkrat srčna hvala!

Votilni imeniki za mesto Celje so razzgreni na mestnem poglavarstvu v sobi št. 2. Vsakdo lahko med uradnimi urami zahteva popravilo volilnega imenika.

Nušičevo komedijo »Zaljubljeni ostali« bo uprizorila ljubljanska drama danes ob 20. v celjskem gledališču. Neabonentom svetujemo, da si takoj nabavijo vstopnice v knjigarni »Domovini«.

Ugotovitev. Glede na poročilo o divjastvu treh mladeničev v gostilni »Branitor«, ki smo ga objavili dne 17. t. m., ugotavljamo, da je bil g. Franc Kocijan, uradnik Kmetijske družbe v Celju, napaden brez slehernega poviada in je ravnal samo v slobranu. Čitatelji so to najbrže že sami razvideli iz poročila.

Regulacija Ložnice. Potok Ložnica povzroča pri svojih vsakoletnih poplavalh veliko škodo na poljih, travniških in drugih kulturah, poleg tega pa je na obeh bregovih potoka zaradi lenega odtoka vode zamočvirjena večja množina zemljišča. Da se odpomore temu stanju, je v načrtu ustanovitev vodne zadruge za regulacijo Ložnice. V ta namen je razpisalo sresko načelstvo v Celju komisijeke razprave, ki naj se jih brezpogojno udeleže vsi prizadeti posestniki. Pri teh komisijekih razpravah se bo skušalo ugotoviti ogroženo ozemlje in kako naj bo sestavljen regulacijski načrt, benem pa bo tudi razprava o sprejetju pravil vodne zadruge. Komisijekje razprave bodo: v sredo 22. t. m. ob 8.30 v občinski pisarni v Gotovljah, v četrtek 23. t. m. ob 8. v občinski pisarni v Petrovčah, v glavnem pa na terenu ob Ložnici in v petek 24. t. m. ob 9. pri železniškem mostu čez Ložnico.

Kategorizacija občinskih cest. Mestni svet je v smislu čl. 10. zakona o samoupravnih cestah na seji lani 18. septembra vršil kategorizacijo občinskih cest in ulic v Celju in občinske ceste in ulice I. in II. reda. Seznami navedenih cest z načrti so občanom na vpogled v sobi št. 2 na mestnem poglavarstvu do všteteja 31. t. m. V navedenem roku se lahko na mestnem poglavarstvu vlagajo pritožbe proti kategorizaciji občinskih cest v mestu Celju na kr. brnsko upra-

— Pregled motornih vozil iz Celja ter celjskega, sornjegrajskega, konjskega šmarškega in laškega sresa, ki letos še niso bila pregledana ali pa so bila naknadno prijavljena, bo danes ob 10. pri mestni garaži na Sp. Lanovžu.

— Obnovev srečke drž. razredne loterije v podružnici »Jutra« v Celju! Rok je samo do 30. t. m.

— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 zvočni vefilim »Ciganeka kri« in zvočni tednik.

Iz Maribora

— Maistrovi borec dr. A. Dolarija. V soboto zvečer so imeli Maistrovi borec pri Zoharju na Tržaški cesti svoj zbor, da proslavijo 60letnico svojega voditelja in zvečinoma predsednika prof. dr. A. Dolarija. V nabito polnih prostorih je vladalo razpoloženje zvestega prijateljstva in strunnega vojaškega duha. Najpreje je spregovoril podpolkovnik Cviri, ki je izrekal elavljenu prisrčne čestitke, nakar so spregovorili iskrene besede tovarništva in zvestobe odvetnik dr. M. Vauhnik, ravnatelj Drago Kocmut, zvečni tajnik P. Lipovč, učitelj Franjo Luknar in R. Bende, ki je recitiral prilomastni sonet. Ljubka je bila deklamacija Zoharjeve Geleice, ki je izročila slavljenu krasen soplek rdečih nagajljev. Toplo občutena je bila zahvalna beseda, ki jo je svojim tovarištem, prijateljem in sobojnikom ter čestitkem spregovoril slavljence prof. dr. A. Dolarija. Gromko je odmevala Maistrova korčarica in grl njegovih borec, zadonela je tudi pesem »Budi morje Adrijskoc«.

— Izraz stanovsko nacionalne misli je bil petkov redni občni zbor Društva zabeznih in avtonomnih nameščencev. Dvorana pri »Zamorcu« je bila nabito polna zavednega članstva. Po počastitvi spominu blagopokojnega kralja so sledila izbrana poročila predsednika Miklavčiča, marjičevega tajnika Lebana in blagajnika Kosa. V novem odboru so: Tomo Trop, predsednik, Franjo Miklavčič, Rado Leban, Albin Ambrožič, Zlatko Vuga, dr. Fran Vatovec, Slavko Reja, Ferdo Pihler, Vida Zabavnikova, inž. Janko Petriček, Tone Kozinc in inž. Prebrevšek, odborniki. F. Znidarič, Jenko Janko, M. Kraut, A. Koruza, namestniki: inž. Rus in Ivan Dolinski, nadzornika. Na sporedu je bilo tudi z živahnim zanimanjem spremljano predavanje zvezinoga delegata dr. J. Köstla o reformi pokrajinskega zavarovanja.

— Pedagoška centrala je imela, kakor smo poročali v večerajšnji številki v nedeljo dopoldne svoj redni občni zbor. V odbor so izvoljeni: prof. Šilih, predsednik; prosv. inšpektor dr. Poljanec, podpredsednik; Mlačnikova, tajnica; Silvester Rode, blagajnik; Haberman, knjižničar; ravnatelj Kadunc, Vrabec, Juvančičeva, Kopriva, Zerjav, nadzornik Senkovič, Fajnik, Mlačnik, prof. Šila, Klopčič, Tomažič in Golež, odborniki. Bračičeva in Podgornik, preglednika računov.

— Iz davkarje. Dne 15. t. m. je potekel skrajni rok za plačilo II. četrtletnega obroka zgradarine, pridobnine, davka na polovni promet, rentnine, družbenega davka in vojnice ter uslužbenega davka za april 1935. Davčne zavezanec opominja tukajšnja davčna uprava, ako so zaozneli s plačiliom, da jih plačajo najkasneje v osmih dneh.

— Podaljšano do jutri Prodaja vstopnic za zanimivo gostovanje ljubljanske drame v četrtek 23. in petek 24. t. m. je podaljšano do jutri v sredo 22. t. m. Pri obeh predstavah sodelujejo najboljše moči ljubljanske drame in sicer Saričeva, M. Danilova, Nablocka, V. Juvanova, Levor, Skrbinek, Kralj, Sanein, Gregorin, Jerman, Lipah, Daneš in C. Debevec.

— Umrli je v splošni bolnišnici vinar Filip Čevčič, star 47 let. Uložostenim svojcem toplo sočutje!

— Tuji državljani. Predstojništvo mestne policije opozarja vse tuje državljane, ki stalno bivajo in so zaposleni v Mariboru, da se osebno javijo predstojništvu mestne policije v Mariboru soba št. 2, z dovoljenjem zaposlitve in potnim listom.

— Razgledni stolp pri Pankraciju se bo zidal. V to svrho se je osnoval poseben pripravljalni odbor s sedežem na Remšniku, ki bo pričel z zbiranjem prispevkov.

— Ogenj je izbruhnil v gospodarskem posloju posestnika Šibila v Trničah pri Račjem. Plameni so zajeli tudi stanovanjsko poslopje. Gašenje je zelo oteževalo pomanjkanje vode. Škoda je precejšnja in je le deloma krita z zavarovalnino.

— Vlom. Na podstrežje posestnice Antonije Grizolove v Rušah so se vtihotapili neznanci vlomili in odnesli razno blago, med drugim večjo zalogo volne v vrednosti okoli 600 Din.

— Iz zasede je navlil s kamenjem na posestnikovec sina Rudolfa Marka v Gačniku neznanec in ga obtolel s toliko silo po obrazu, glavi in telesu, da se je nezavestno zgrudil na tla. Za napadalec se vršijo poizvedbe.

— Z nožem nad čeno. Včeraj so pripeljali v splošno bolnišnico 18letno delavko Marijo Šramlovo iz Hotinje vasi, zaposleno v tukajšnji Huterjevi tvornici, ranjeno s nožem v levo stran rebra. Delala je, da ji je zadal narok njen mož v prepiru.

— Žrtve materinstva. V tukajšnji porodnišnici je umrla v cvetu mladosti, stera komaj 25 let, inženjerjeva soproga Gabriela Zencar. Včeraj so njene zemeke obstanka prepeljali v Rajhenburg. Zalujočim iskreno sožalje!

— Dobrota je sirota. Pri blapou Francu Kvernderju v Svečini se je oglasil neznanec, ki ga je prosil za prenočišče. Ko se je Kvernder naslednjega dne zbudil, je opazil, da je neznanec že izgubil in z njim vred tudi njegova edina preživetna obleka. Neznanec ima najbrže več takih grehov na vesti.

— Obstreljeni tihotapec. 29letni Miha Dolinski je hotel prekoračiti mejo pri Dravočniku. Ker se na granicarjev klic ni ustvil, ga je granicar s trikratnim strelom iz puške zadel v trebuh, da se je zgrudil na tla. Zdravi se v bolnišnici.

Iz Ljutomera

lj— Pomladek Jadranske straže na meščanski šoli bo 2. junija razvil prapor in priredi ob pol 11. v Sokolskem domu akademijo. Praporu bo kumovala soproga sreskega načelnika, ga. Minka Farčnikova. Prijatelji mladine in našega morja, vabljani!

lj— Obrtna vest. G. Sušec iz Gernje Radgone je prevzel trgovino g. Franca Repiča ter otvoril podružnico trgovine s knjižničarji papirjem in galanterijskim blagom.

lj— Zahvala. Vsem ki so nam ob smrti našega očeta izrekli sožalje njemu pa izkazali poslednjo čast z vencji šopki in s spremstvom na njegovih zadnjih poti naša iskrena zahvala Ludvigova rodbina.

lj— Glasbena šola priredi 26. t. m. v Sokolskem domu običajno javno produkcijo z nastopom vseh gojencev.

lj— Toča je rožljala v soboto popoldne po ščavniki dolini, posebno po Logarovich. Ker je padala med dežjem, je k sreči napravila le manjšo škodo.

Iz življenja na deželi

SREDIŠČE OB DRAVI. Koncert sokolskega pevskega zbora se je vršil pred dnevi kot Ipavcev večer v Sokolskem domu. Zbor, ki ga že dolga leta vodi poštovni voditelj br. Joža Culek, je tokrat nastopil pomnožen in pomlajen. Da je poraslo število pevk in pevcev, je v današnjih časih splošne malodušnosti vsevsekor razveseljiv pojav. Dejstvo, da je bratu Culeku uspelo s temi po večini novimi, mladimi pevci in s takim glasovnim materialom pripraviti tako lep in poseben koncert, je treba podčrtati še kot poseben uspeh. Ne sme ostati neomenjeno, da so mu do takega uspeha mnogo pripomogle tudi gospodične učiteljice, ki razpolagajo s krasnimi in izsolanimi glasovi. Tako je bil zbor izpolnjen baš tam, kjer bi bila sicer dobra volja večja kakor glasovne zmožnosti. S solističnimi nastopi gđ. Kavčičeve (klavir) in gđ. Pintaričeve (sopran, Ciganeka Marija) je pridobil koncert na pestrosti. Odziv občinstva, ki je nagradilo vsako posamezno točko sporeda, saj so skladbe Ipavcev po svoji preprostosti in prisrčni melodioznosti še vedno zmoglo velike učinkovitosti, je bil prav lep, čeprav bi tako veliki trud pevovodje, ki ga je vložil v to prireditve, kakor ambicije zbora zaslužili še lepšega. Obema na doseženem uspehu vse priznanje in čestitke!

Gostovanje gospe Lele Brolihove iz Zagreba

Ker namerava angažirati upravo Narodnega gledališča za prihodnjo sezono dramatično sopranistko, je pozvala go. Lelo Brolihovo, da odpoje pri vseh predstavah partijo Salude v operi »Vida brevec«. Ga. Brolihova je študirala petje pri prosluli zagrebški pedagoginji ge. prof. Ederjevi-Berčičevi, kateri se ima zahvaliti za izvrstno šolo v pevskem kakor v igralskem pogledu. Ga. Brolihova je debitirala v zagrebški operi kot Amelija v »Plesu v maskah« (Verdi) to sezono ter je dosegla prav lep uspeh. Naše občinstvo bo nedvomno zanimalo, da je ga. Brolihova sestra našega priljubljenega in cenjenega gosta režiserja dr. Gavelle. Mlada umetnica bo pela partijo Salude v slovenskem jeziku, s čimer bo dokazala svojo izredno ambicijo. Pred študijem pri ge. Ederjevi je absolvirala zagrebško pevsko akademijo. Avdicija, ki jo je pela pred približno tremi meseci v naši operi, je uspela tako zadovoljivo, da ji je določil ravnatelj Polič gostovanje Eleonore v »Trubadurju«, ki se pa, žal zaradi obolelosti v ansamblu ni moglo vršiti. Občinstvo opozarjamo na nastop te simpatične mlade umetnice.

Radio

Torek 21. maja
LJUBLJANA 11: Šolska ura: Naše Barje, pokrajinska oddaja, izvaja narodna šola na Barju. — 12: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, vreme obvestila. — 13.15: Plošče. — 14: Vreme, borza, spored. — 18: Otroška ura (Emil Kralj). — 18.40: Čas, poročila, spored, obvestila. — 19: Radio jazz. — 19.30: Nacionalna ura: Zaščitno cepljenje otrok proti TBC (dr. Smilja Kostić - Jovič - iz Beograda). — 20: Rezervirano za prenos iz Uniona. — 21.30: Čas, poročila, spored. — 22.30: Angleške plošče.

NARODNO GLEDALIŠČE U REPERTOAR

DRAMA.
Začetek ob 20.
Torek, 21.: Zalujoči ostali. Gostovanje v Celju.
Sreda, 22.: Bunbury. A.
Četrtek, 23.: Zaprtlo.
Petek, 24.: Zaprtlo.
Sobota, 25.: V času obiskanja. Izven. Znižane cene.
Nedelja, 26. ob 15.: V času obiskanja. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Zlato tele. Premiera. Izven.
OPERA.
Začetek ob 20.
Torek, 21.: Zemruda. B.
Sreda, 22.: Kratko življenje in balet Petraška. Sreda.
Četrtek, 23.: Boccaccio. Četrtek.
Petek, 24.: Zaprtlo.

★
Gostovanje ljubljanske drame v Mariboru in mariborske v Ljubljani se preloži na prve dni junija. Do sedaj kupljene ali rezervirane vstopnice veljajo. Občinstvo v Ljubljani in Mariboru, ki reflektira na ta gostovanja, prosimo, da si vstopnice rezervira do konca meseca. Ker so cene razmeroma nizke ter je gostovanje za Ljubljano kakor za Maribor zanimivo, upamo, da zaradi nezanimanja s strani občinstva predstava ne bo treba definitivno odpovedati.
Jutri bo v operi premiera de Fallove opere »Kratko življenje« (La vida breve) in Stravinskega baleta »Petruškat. Muzikalno vodstvo obeh del je v rokah ravnatelja Poliča. Opero je zrežiral prof. Šest. Koreografija baleta pa je Golovinova. V operi nastopi v vlogi Salude ga. Lela Brolihova iz Zagreba, ki prihaja kot dramatična, sopranistka v poštev za angažama. Njen partner bo g. Marček, nadalje sodelujejo dame: Golobova in Španova, ter gđ. M. Rus, Petrovič, Janko. Dejanje opere se godi v Španiji ter slika nesrečno ljubezen ciganke Salude. Idejno osnovo baleta pa tvori zamisel, da imajo tudi lutke svojo dušo in svoje življenje. Pozorišče je marionetno gledališče na Senatskem trgu v Petrogradu. Imeni De Falla in Stravinski jamčita za umetniško visoko vreden večer.

CELJSKO GLEDALIŠČE.
Začetek ob 20.
Torek, 21. Zalujoči ostali. Gostovanje ljubljanske drame. Abonma.
MARIBORSKO GLEDALIŠČE.
Začetek ob 20.
Torek, 21.: Idealen soprog. Zadnjič. Najnižje cene od 15 Din navzdol.
Sreda, 22.: Prebrisani Amor. D. Znižane cene. Zadnjič.

Gospodarstvo

Zadruga in zaštita kmetov

Z uredbo ministrskega sveta od 2. februara t. l. so bili, kakor znano, iz zaštite izvzeti dolgovni kmetov nasproti kmetijskim (zemljoradničkim) zadrugam ter njihovim zvezam, tako da niso več zaščiteni oni kmetički dolžniki, ki imajo svoj dolg pri kmetijskih zadrugi. Da pa posamezne zadruga ne bi zlorabljale svojega novega položaja in da ne bi brezobzirno terjale dolgove od kmetov, je kmetijski minister na podlagi pooblastila iz čl. 5. uredbe od 2. februara izdal pravilnik, ki pojasnjuje, katere zadruga je smatrati za kmetijske zadruga v smislu te uredbe, v svojem 2. členu pa določa pravilnik, da bodo te zadruga izterjale svoje terjatve, nastale pred 20. aprilom 1932 pri svojih dolžnikih kmetih po odplačilnih načrtih, ki jih bodo zadrugam predpisale njihove zveze in ki jih bo odobrili kmetijski minister.

Zveza slovenskih zadrug, Zadruga zveza in Zveza gospodarskih zadrug so sedaj sestavile predlog takega odplačilnega načrta, in sicer na podlagi anket, ki so jih te zadruga zveze napravile pri svojih članicah. Ta odplačilni načrt, ki bo postal obvezen, ko ga bo potrdil kmetijski minister, se v svojem bistvu naslanja na uredbo o zaštiti kmetov in določa med drugim naslednje:

Kdo se smatra za dolžnika - kmeta, je določeno v členu 2. uredbe o zaštiti kmetov. Zadruga računajo dolžnikom - kmetom od 1. januarja t. l. največ 6% obresti na leto za nazaj, le zadruga, ki imajo več kakor četrtino svoje obratne glavnice (to je vseh lastnih in tujih sredstev) izposojene od drugih denarnih zavodov, smerjo računati dolžnikom - kmetom od 1. januarja t. l. največ 7.5% obresti na leto. Dolžniki kmetije morajo vsako leto najkasneje do

konca novembra plačati gorje obresti od dolžne glavnice. Od dne dospelosti se računajo zamudne obresti v enaki izmeri. Dolžno glavnico odplačujejo dolžniki kmetje — če ta presega 6000 Din — v 12 letih, in sicer: v l. 1935. 1%, v l. 1936. 2%, v l. 1937. 3%, v l. 1938. 4%, v l. 1939. 5%, v l. 1940. 7%, v l. 1941. 9%, v l. 1942. 11%, v l. 1943. 13%, v l. 1944. 14%, v l. 1945. 15% in v l. 1946. 16%. Kot dolžna glavnica se smatra stanje dolga, izračunano po čl. 3., odstavek 5. uredbe o zaštiti kmetov. Odplačilo na glavnico je plačati vsako leto najkasneje do konca novembra.

Če dolžna glavnica pri zadrugi ne presega 6000 Din, odplačuje dolžnik zadrugi poleg vsakoletnih obresti letno najmanj po eno četrtino dolžne glavnice, in sicer do konca novembra vsakega leta. Če dolžnik ne plača obresti in odplačila na glavnico v teku 3 mesecev po dospelosti, izgubi pravico do ugodnosti iz tega odplačilnega načrta.

Ako zadruga ugotovi, da dolžnik odtujuje ali obremenjuje ali pa pušča svoje premoženje, tako da bi iz tega nastala nevarnost za njeno terjatve, izgubi dolžnik pravico do ugodnosti iz tega odplačilnega načrta z dnem, ko je prejel od zadruga pisмено obvestilo o tem. Proti taki odločbi zadruga ima dolžnik v roku 16 dni od prejete obvestila pravico do pritožbe na pristojno revizijsko zvezo, ki odloča končno.

Obresti, ki bi jih bil moral plačati dolžnik od 15. decembra 1934, se smejo priložnim potom izterjati po preteku 15 dni po objavi tega odplačilnega načrta v »Službenih Novinah«, ko dobi odplačilni načrt obvezno moč. Predpisi uredbe o zaštiti kmetov se smiselno uporabljajo, v kolikor ne nasprotujejo določbam tega odplačilnega načrta.

Trgovci za sklicanje splošne gospodarske konference

Pretekli teden je glasilo Saveza trgovskih združenj v Zagrebu »Trgovčaki Vjestnik« objavilo daljši članek, v katerem zahteva sklicanje splošne gospodarske konference, ki naj sestavi smernice za našo bodočo gospodarsko politiko. Iz tega članka, ki ga sedaj objavlja tudi glasilo beograjskega Saveza trgovskih združenj »Trgovska Novine«, posnemamo naslednje:

Če bi imeli gospodarski svet, ki bi ga morali po zakonu in po ustavi že imeti, tedaj bi bil ta gospodarski svet gotovo kompetenten in pozvan, da izdela gospodarski načrt. Ker pa gospodarskega sveta nimamo, je potrebno, da se stvori vsaj za silo nekak surogat. To naj bi bila gospodarska konferenca za vsa država, na kateri naj bi sodelovali vsi vidnejši gospodarski delavci in na kateri naj bi bile zastopane vse naše važnejše gospodarske ustanove, tako da bi imela ta konferenca ono avtoriteto, ki je potrebna, da bi se njeni sklopi upoštevali in da bi vsa naša gospodarska politika dobila določeno smer. Doseženo pa bi bilo tudi to, da bi bilo bodoče zakonodajno delo skupščine v skladu s potrebami gospodarstva. Seveda pa bi bilo potrebno, da se konferenca dobro in temeljito pripravi, da je dnevni red točno določen in da se upošteva vsi posebni gospodarski interesi vsake pokrajine. Gradivo, ki bi ga morala obdelati konferenca, bi bilo seveda ogromno, vendar to ne more biti razlog, da se konferenca ne skliče, kajti to gradivo bo raslo od dne do dne. Čimdalje bomo odlagali z reševanjem najnujnejših vprašanj. Delo pa bodo znatno olajšale tudi naše zbornice in druge gospodarske in strokovne organizacije, ki so mnogo gradiva že obdelale in bodo lahko zbrano gradivo takoj dale na razpolago. Zato je treba zbornicam tudi prepustiti sklicanje in organizacijo take konference.

Skrajni čas je, da pridemo do tega, da bo vsak gospodarstvenik vedel, kako se bo v bodoče razvijala gospodarska in finančna politika. Če bodo ljudje imeli možnost spoznati smer in načela naše bodoče gospodarske politike, potem bo vsakomur olajšano gospodarsko delo in bodo tudi sigurnejše kalkulacije. Strah pred polovičnimi bodočimi ukrepi odločujočih faktorjev je danes najmočnejša ovira za razvoj privatne iniciative; zato gospodarstvo ne more oživeti, ne more se razviti podjetniški duh in volja za ustvarjanje novih investicij, dokler ne bo rešeno vprašanje osnovnih smernic naše bodoče gospodarske politike.

Kriza v krojaški obrti

V nedeljo 19. t. m. se je vršil v zeleni dvorani hotela Uniona občni zbor Združenja krojačev, krojačic in sorodnih obrti v Ljubljani. Kot zaslounik Zbornice za TOI in Okrožnega odbora obrtniških združenj se je udeležil skupščine predsednik Okrožnega odbora g. Igljič. Predsedoval je obšernemu zboru dolgoletni predsednik Združenja g. Ivan Kersnič, ki se je v uvodu s toplimi besedami oddolžil spominu vileškega kralja Aleksandra I. Nato je podal izbrano poročilo o poslovanju Združenja v preteklem letu. Splošna gospodarska kriza tudi krojaškemu stanu ni prizanesla. V preteklem letu so se razmere še poslabšale. Konsum je padel na minimum, tako da so mnogi člani zaposleni komaj nekaj mesecev v letu. Posledica tega je naraščajoča brezposelnost in šušmarstvo. Na drugi strani pa preplavljajo trg ceneni izdelki oblačilne industrije, ki resno ogrožajo nezaščiteno krojaški stan. Zaradi pomanjkanja denarja ljudje ne gledajo več na kvaliteto in preciznost izdelave, ampak le na ceno, v kateri pa članstvo, ki ima zaradi finežije izdelave mnogo več stroškov, ne more konkurirati. Hudo je trpelo krojaštvo zaradi prevelikih davčnih bremen. Združenje je storilo vse, kar je bilo v njegovi moči, da se obupno stanje njegovega članstva vsaj malo zboljša. Ostro je nastopalo proti šušmarjem in opozarjalo oblastva na pogubo, ki jo prinaša nezaščiten krojaški stroki oblačilna industrija. Z vsemi močmi je stremelo za tem, da se članstvo prevelike davčne dajatve čimbolj znižajo. Pa tudi v vseh drugih vprašanjih je skušalo za svoje članstvo doseči čimveč ugodnosti, kar se mu je v mnogih primerih tudi posrečilo. Iz statistike je razvidno, da ima združenje 499 članov. Obrt je prijavila v preteklem letu 20, odjavilo pa 37 članov. Pročarje za l. 1935 je bil soglasno odobren. Predsednik je opozoril članstvo na razne obratne predpise, na plačevanje v pešarniški fond in stavil predlog glede do-

klad za tekoče leto, ki je bil tudi soglasno sprejet.

Sledila je meštoma precej živahna, a vseokoli stvarna debata. Med drugim je bil tudi sprejet predlog, da članstvo v bodoče ne bo kreditiralo niti pri blagu niti pri izdelovanju oblek, ker mora tudi ono svoje obveznosti poravnati proti takojšnjemu plačilu. Po končani debati je pozval g. predsednik vse prisotne na skupno prizadevanje, da se položaj krojaške stroke čimprej zboljša.

Naš indeks cen

Oddelek za ekonomske studije pri Narodni banki je sestavil indekse cen v trgovini na debelo za mesec april. Totalni indeks cen se v tem mesecu ni bistveno spremenil in je le malenkost popustil od 63 v marcu na 62.9 točke v aprilu (1926 = 100), to je skoro prav toliko kakor lani v aprilu, ko je znašal indeks cen 63.0; nasproti aprilu 1933 pa je letos indeks cen za 3.4 točke nižji.

Indeks cen rastlinskih proizvodov je od marca na april nazadoval za 2.2 na 58.9, pri tem pa je višji nego lani v aprilu, ko je znašal 52.1. Indeks cen živine in živinskih proizvodov se je dvignil od marca na april za 1.1 točke na 56.3 (lani 56.7). Indeks cen mineralnih proizvodov je ostal na isti višini kakor v marcu, to je na 78.8. (lani je znašal v aprilu 83.7), indeks cen industrijskih proizvodov pa se je povečal za 0.5 točke na 65.3, kar pa pomeni nasproti lanskemu letu, ko je znašal indeks 69.3, znatneje nazadovanje.

Indeks cen glavnih izvoznih predmetov se je od marca na april dvignil za 0.6 točke na 60.8 (lani v aprilu 59.2), indeks cen glavnih uvoznih predmetov pa se je dvignil za 1.5 na 68.7 točke (lani v aprilu 72.4).

Gospodarske vesti

— Stanje aktivnih kliringov. Narodna banka objavlja, da je znašal na dan 15. maja neizravnani saldo v nemško - jugoslovenskem kliringu (nemški kliringi dolg) 298.1 milijona Din nasproti 297 milijonem pred enim tednom. V teku tedna je saldo začasnó narasel za 301 milijon Din. Na dan 15. maja so bila izvršena izplačila do avize št. 4393 od 15. decembra in je treba za bodoča računati, da bodo naši izvozniki čakali na izplačilo 6 mesecev. Odkup terjatev v kliringu od strani Narodne banke se vrši v neznatnih količinah, dočim se posojila na te terjatve dajejo nekoliko liberalneje. Pričakuje se, da bo Narodna banka dajala v večji meri avanse onim izvoznikom, ki izvažajo določene vrste blaga, čigar izvoz je treba sprejemajo do avize št. 8158. V italijansko - jugoslovenskem kliringu se je neizravnani saldo (italijanski dolg) ponovno nekoliko povečal in je znašal 15. maja 38.0 milij. Din nasproti 34.8 milijona Din pred enim tednom. — Na izplačilo je treba čakati 21 dni. — V švicarsko - jugoslovenskem kliringu je znašal 15. t. m. neizravnani saldo 11.4 milijona Din, t. j. prav toliko, kakor pred enim tednom, in je treba čakati na izplačilo 28 dni.

— Francoski frank. Kakor smo že poročali, se je pretekli teden znova pričela špekulacija proti francoskemu franku, in sicer zaradi vesti, da obstoja v Franciji namera za devalvacijo franka. Zlasti v Angliji nadalje zastopajo stališče, da bo doslej odločno odklonjena devalvacija v Franciji, Švici in Nizozemski, prej ali slej vendar ne izogibna. Tudi na pariški borzi so pretekli teden raznašali vesti, češ, da obstoja v vladi namera za devalvacijo. Na borzi je vladala precejšnja nesigurnost in so tečaji francoskih državnih papirjev v zvezi s temi vestmi precej popustili. Na splošni položaj vpliva neugodno tudi stanje francoskih državnih financ, ker stoji finančni minister pred težko nalogo, da najde kritej tečajni teden francoski ministrski svet predvsem razpravljal o finančnih vprašanjih, pri čemer je prišlo do precejšnjih nasprotij med ministrskim predsednikom Flandinom in finančnim ministrom Germain-Martinom, ki mora prihodnji teden predložiti svoj finančni načrt v finančni komisiji zbornice. Glede na vesti o nameri devalvacije je finančni minister Germain - Martin podal odločni demanti in tudi predsednik finančne komisije zbornice Malvy je podal izjavo, v kateri protestira proti širjenju borznih vesti o nameri devalvacije. Zvečnih naravnih ki je bila zabeležena zadnje dni Francoski ministrski svet v nohemem trenutku ni vzel v pretres kakršnihkoli kora-

kov v smislu devalvacije. Vlada in parlament sta odločna, da bosta vedno branila zlati standard.

— Uradni tečaji. Finančni minister je določil naslednje uradne tečaje za tuje vrednote: 1 napoleonor 303 Din, 1 zlata turška lira 344, 1 angleški funt 234, 1 ameriški dolar 44, 1 kanadski dolar 44.30, 1 nemška marka 17.65, 1 poljski zlot 8.30, 1 avstrijski šiling 9, 1 beiga 7.45, 1 pengo 8.70, 1 brazilski milrajz 6.80, 1 egiptski funt 240, 1 urugvajski pezos 16.50, 1 argentinski pezos 11.25, 1 turška papirnata lira 35.25, 100 albanskih frankov 1400, 100 švicarskih frankov 1425, 100 francoskih frankov 290, 100 italijanskih lir 362.30, 100 holandskih guldinarjev 2976, 100 bolgarskih levov 50, 100 rumunskih lejev 43.40, 100 danskih kron 953.60, 100 švedskih kron 1101.50, 100 norveških kron 1073, 100 španskih pezet 600, 100 grških drahem 41, 100 češkoslovaških kron 183.50, 100 finskih mark 94.30, 100 letonskih latov 1320 Din. Ti tečaji veljajo od 20. maja naprej do nadaljnje narodebe in vsebujejo že oficielno premijo, uporabljati pa se imajo pri odmeri taks, pri določanju pristojnih sodišč, pri sprejemu zlata na državnih blagajnah, pri pobiranju luških taks, kot obračunski tečaji pri angažiranju in obračunavanju izplačil, določeni v proračunu v tuji valuti, in pri sprejemanju Blairrovega in Seligmannovega posojila kot kavcije.

— Poravnano postopanje je uvedeno o imovini Pavla Koprivnikarja, posestnika in gostilničarja v Litiiji 59 (poravnalni upravnik Hinko Lebingler ml., trgovec v Litiiji; poravnalni narok pri sreskem sodišču v Litiiji 5. junija ob 9., prijavi rok bo 1. junija, kvota 50%).

— Hladilne naprave, vodne turbine, beneške žage, orodne stroje, stroje za obdelovanje lesa, poljedelske stroje in še mnogo drugih izdelkov naše domače strojne industrije v najmodernejši konstrukciji bomo videli na letošnjem splošnem ljubljanskem velesejmu od 1. do 11. junija. Kdor si namerava nabaviti kakršnekoli stroje ali orodje za svoj obrat, naj si prej ogleda razstavo strojne industrije na velesejmu. Tu bo zamogel primerjati izdelke posameznih tvornic ter si tako nabaviti kvalitativno najboljšo, pa vendar po nizki ceni.

Borze

20. maja.
Na ljubljanski borzi se je v skladu z zunanjimi notacijami ponovno dvignila deviza London. V ostalem pa ni bilo sprememb. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi nespremenjeno 9.10 — 9.20. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 9.15, v angleških funtih 236.69 in v grških bonih 32.58, dočim so se španske pezete nudile po 6.25. Na zagrebškem efektinem tržišču je notirala Vojna škoda pri mirni tendenci 370 do 374. Čvrstejša pa je bilo 7% investicijsko posojilo, za katero se je nudil denar po 79 (v Beogradu je bil zaključek po 89.25). Nekoliko nižje notirajo 6% begluške obveznice, ki so bile zaključene po 64.50. Narodna banka pa je nadalje čvrsta in se je nudil denar po 6100.

Devize.

Ljubljana. (Z všteto premijo 28.5 odstot.) Amsterdam 2977.12 — 2991.72, Berlin 1756.08 — 1769.95, Bruselj 742.85—747.92, Curih 1421.01 — 1428.08, London 215.85—217.91, Newyork 4362.54 — 4398.86, Pariz 289.60 — 291.03, Pariza 183.06 — 184.16, Trst 361.71 — 364.79. Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.10 — 9.20.
Curih. Beograd 7.02. Pariz 20.38. London 15.21, Newyork 309.50, Bruselj 52.3250, Milan 25.4750, Madrid 42.2250, Amsterdam 209.50, Berlin 124.40, Dunaj 58, Stockholm 78.45, Oslo 76.45, København 67.90, Praga 12.89, Varšava 58.30, Atene 2.94, Bukarešta 3.05.

Elekti.

Ljubljana. Vojna škoda 3

Nagon in pamet

Zanimiva opazovanja pri rastlinah, živalih in ljudeh

Pamet je sposobnost, da se obdržiš v ravnotežju, in to je očitno tem težje, čim bolj zamotane so tvoje okoliščine in čim večja je tvoja nadarjenost. Zdi se s tega stališča, kakor da bi bile

rastline najpametnejše, živali so nekako v sredi, človek pa je najbolj nespameten.

Pred nekoliko leti je objavil znani učenjak prof. Francé zanimivo knjigo o tehničnih dejanjih rastlin in je pokazal, da se more nerazumno bitje, za kakršno smatramo rastlino, v svojem področju poriniti z vsemi, mogočimi

človeškimi strokovnjaki, kemiki, strojnimi tehniki, gradbeniki itd. Pri tem pa seveda ne smemo pozabiti, da človek dela s tujo snovjo, dočim si je narava sama snov in snov je, kakor je učil Schopenhauer, volja, ki je postala vidna, ah, kakor uči novejša znanost,

utelešena energija. Rastlina nam to razodeva različno. Če se planika proti vetru običe v kožušček, če si krompir s plutovinasto kožico varuje svoj sok, če se bombus notranje tako zgradi, da doseže pri vsej svoji vitkosti vrto-glave višine, ne da bi ga vihar podrli, tedaj gre tu preprosto za izraze energije, ki jo poznamo mi kot snov, gre za delo zavestne energije, ki skuša

ohraniti svoje ravnotežje. Za naše oči še bolj izraziti so čudeži pameti, ki jih počenja narava pri živalih. Poglejmo n. pr. naravo, ki živi kot globo-

komorska riba in ki niso svoje oči kot svetilke pred seboj, da si z njimi sveti v temi vodnih prepadoh! Tu vlada zavestna

pamet narave, ne morda kakšna slepa volja, kakor je menil Schopenhauer, vlada prav tako kakor v čudežnih zvezah med funkcijami naših telesnih organov, ki se prav polagoma razodevajo prodirajoči znanosti. To je najstarejše mišljenje, ki ne potrebuje nobenega miselnega aparata. Miselni aparat in čutila je

ustvarila narava, da se živalski individui, ki ni več vezan na stalen prostor, bolje znajde v svoji okolici in se prehrani. Narava, ki je hotela kot tekoče, plavajoče in letajoče bitje seči preko sebe, videti in slišati, si je ustvarila prve sledove zavestne pameti in nagona.

Kulture mravelj, čebel in drugih žuželk ter mnogih ptic so nastale po vsej priliki kakor človeška kultura

postopoma in vrste, ki so si te kulture priborile, so bile nekoč nemara iznajdljivejše nego danes. Kar so si tedaj priborile, ponavljajo dalje in marsikaj tudi tako, da se mlajšemu pokolenju ni treba učiti od starejšega. Pridobitve so se mehanizirale kakor v telesnem življenju. Pri tem pa ni potrebno, da bi si te živalske vrste predstavljali kot gole stroje. Če bi te živali filozofirale o sebi, bi si gotovo mislile, da delajo vse po svoji pameti

in po svoji prosti volji, kakor n. pr. čebele,

ki vsako leto ob istem času pomorijo trote, kar vzbuja vtis socialno političnega ukrepa, ali termite, ki si gojijo glive za svojo hrano in jim gnojijo kakor pravi človeški poljedelci.

So pa tudi dogajanja, ki jih ne moremo razložiti kot izraze pameti in ki nam bodo sploh nerazložljivi, če znanost ne najde kakšnih

nepričakovanih pojasnitev. Od kod ve n. pr. tista vrsta os, da mora hrošča pčičiti na določeno mesto, da ga omrtviči in potem v tem stanju uporabi kot ležišče za svoja jajca? Morda ji je nekoč pomagal slučaj, da je to mesto odkrila? Neke žuželke imajo v ostalem neki čut za ritem in obliko, ki neposredno meji ob skrivnost ritma in oblike, kakršno naleti-mo

pri kristalnih v listih itd. Neki rilkar je sposoben liste razrezati matematično tako točno, da visijo z vej kakor odvite smotke. Kako stori pajek, da stke tako pravilno izmerjena tkiva? Narava ima kot pajek naravnost

geometričen instinkt.

Toda beseda instinkt se lahko razlaga na vse mogoče načine. Lahko pomeni nekaj popolnoma nepojmljivega ali prvobitno naravnega ali podedovano izkušnjo ali končno celo intuicijo, dožemanje. Že vsi ti različni pomeni te besede nam kažejo, da »instinktivno« vlagamo v pojem instinkta delček razumnega in zavestnega, kar je tudi osnova vsakega dejanja narave.

Izza bukareškega sestanka Balkanskega sporazuma

Ministrski predsednik Jevtić v razgovoru z rumunskim zunanjim ministrom Titulescom in turškim zunanjim ministrom Ruždijem Arasom

Smrt med koncertom v zraku

Katastrofa največjega ruskega letala „Maksim Gorki“

Kakor je »Jutro« že poročalo v nedeljo in ponedeljek, se je v soboto primerila v Rusiji huda letalska katastrofa. Največje rusko letalo »Maksim Gorki«, ponos ruskega zrakoplovstva, je zaradi trčenja z nekim manjšim lovskim letalom treščilo na zemljo in se razbilo. Ubilo se je 49 oseb.

Letalo, ki je bilo najmodernejšega tipa, je merilo z razpetimi krili v širino 70 m in je imelo osem strojev, ki so razvijali 5000 k. s. Nesreča se je zgodila v bližini moskovskega letališča. Zakrivil jo je pilot Pašin. Letalo se je parkrat zavrtelo v zraku in ko mu je odletelo levo krilo, je treščilo na tla. Tam je eksplodiralo in zgorelo do samega ogrodja.

Zadnje vesti navajajo, da se je primerila nesreča v višini 300 m. Ljudje v letalu so ravno poslušali koncertni prenos po radiju. Aeroplan se je razklat na tri kose, zadnji del trupa se je z levim krilom vred odtrgal, bencinski rezervoarji so eksplodirali in ta eksplozija je vrgla žrtve, med katerimi so bili izključno pripadniki Aerovozdova, moški in ženske, iz kabine. Seveda so obležali nesrečniki na mestu mrtvi. Kosi gorečega letala so prileteli na neko hišo, ki so jo vžgali. Pri tem sta zgorela še dva civilista, tako da je vseh žrtev te katastrofe 51.

Dodatno k temu poročajo še iz Moskve: Preiskovalna komisija, ki ima nalogo

Gospa, Vaš soprog se muči in dela ves dan, da more vzdrževati svojo družino.

Pazite zato, da mu pripravite jed okusno in pravočasno, da je njegova obleka in perilo v redu, da je zadovoljen!

On potrebuje živce za svoj posel! Vsa v nedeljo, — če že ni mogoče češče, — mu napravite veselje in mu poleg boljše-ga kosila postavite na mizo tudi steklenico

RADENSKE!

Vaša pažnja bo nagrajena!

Ljubezen v maju

Najprej vasovanje, potem beg po strehah

Te dni so imeli v Brnu neobičajen gasilski alarm. Ko se je zjutraj ob štirih komaj svitalo, so morali gasilci, ki so bili v pripravljenosti, poskakati z največjo urnostjo

Umetne oaze v Sahari

Francoska vlada je naložila večjo vso-to za izvrtanje globokih vodnjakov v Sahari. Okrog teh vodnjakov ob velikih sa-harskih poteh bo nastalo 50 novih oaz. Vla-da namerava v bodočnosti to omrežje umetnih zelenic razširiti tako, da bodo veliki deli puščave postali obdelana tla.

Zadnja pot maršala Pilsudskega

Narodnega junaka Poljake so odnesli k večnemu počitku predstavniki vojske, ki se si priborili največjo laveriko pod maršalovim vodstvom

dognati vzrok katastrofe veleletala »Maksi-ma Gorkega«, je dognala tole:

Pilot letala, ki je izzval nesrečo, je v nasprotju s prepovedjo izvajal looping. Ko se je na hrstu leteč približal levemu krilu »Maksima Gorkega«, je zadel ob krilo in mu ga odtrgal. Pri strmoglavljenju je motor eksplodiral.

Kakor objavljeno, je bilo na letalu razen posadke 11 moč, 37 potnikov, sami inžen-nerji in tehniki največjih sovjetsko-ru-skih tovarn. Žrtve katastrofe bodo pokopali v ponedeljek na državne stroške. Vlada je rodbinam in sorodnikom pone-srečencev poslala prvo pomoč 10.000 rub-lev in jim dovolila povečane pokojnine.

V mnogih tovarnah in delavnicah se vs-še zborovanja, na katerih sprejemajo reso-lucije s prošnjo vladi, da takoj začne mis-liti na gradnjo novega letala, ki naj nado-mesti »Maksima Gorkega«. Delavci tudi zahtevajo v svojih resolucijah, da vlada ukrene, da se napravi konec nedisciplinir-nosti v sovjetskem letalstvu, češ da je to glavni vzrok katastrof.

V Rusiji posebno obžalujejo smrt let-alca Surova, ki je tudi med žrtvami. Od-likoval se je posebno pri gradnji vojaških letal.

Smrtne ostanke žrtev katastrofe »Maksi-ma Gorkega« so sežgali. Zdej pripravljajo v Moskvi svečane posmrtne svečanosti.

Svet narodnih komisarjev je sklenil na-mestu ponesrečenega orjaškega letala »Maksim Gorki« zgraditi tri nova letala istega tipa. Imenovala se bodo »Ljening«, »Staline« in »Maksim Gorki«.

Glede na strašno katastrofo orjaškega letala »Maksim Gorki« priobčuje moskov-ska »Pravda« članek, v katerem ostro za-hteva zboljšanje discipline in vojaškem letalstvu in konec samovoljnosti nekaterih letalcev, ki letala dostikrat zlorabljajo za prelahkomiselne igre v zraku. V trgovskem letalstvu vladajo po trditvah tega lista še hujske razmere. »Pravda« pravi, da so med uslužbenci trgovskega letalstva ljudje, ki jih ni moči drugače imenovati kakor apa-še. K tem ljudem je spadal tudi Balagin, ki je povzročil katastrofo.

A NEKDOTA

Nekoga zimskega jutra se je vozil maršal Pilsudski s svojim pobočnikom po Varšavi. Šipe na avtomobilu so bile pokrite s snežem in maršal je od časa do časa spraševal, kje so. »Na Trgu maršala Pilsudskega«, je prvič odgovoril pobočnik. Avto drvi dalje. »In sedaj?« vpraša spet maršal. »Na Maršalkovski, gospod maršal.« (Naziv je star in izhaja davno izpred sedanje dobe.) »Da, da. Le dalje,« pravi maršal. Na obzorju se je pokazala mogočna cerkev in maršal je ponovil svoje vprašanje. »Na trgu Odršenika, gospod maršal,« je točno pojasnil pobočnik. Maršal si je pogladil košate brke: »Tu so me pa vendar malo preveč počastili, ali ne?«

VSAK DAN ENA

»Kaj pomeni beseda »prozoren«?«
»Ta beseda pomeni, da se skozi nekaj vidi.«
»Nu, imenuj mi takšen predmet.«
»Mreža.«

Deževna doba v Abesiniji

Činitelj, ki odloča vojni pohod Italije v Afriko

V sedanjem sporu med Italijo in Abesinijo igra veliko, skoroda odločilno ulogo abesinska deževna doba. Ni dvoma, da bi se bili obe državi že spoprijeli, če bi Italija ne uvidela potrebe, da za svoje operacije rajši počaka do jeseni, ko se prične tam suha letna doba.

In če med obema državama do vojne sploh ne pride, bo to le zasluga deževnih mesecev, v katerih se utegne italijanska bojevitost malo ohladiti.

Menjava deževne in suhe dobe v Abesiniji je dana po njeni zemljepisni legi. Dežela se razprostira med 5. in 15. severnim vzporednikom. Ko se prične polletna polovica leta na severni polobli, vzhaja sonce čedalje bolj severno od ravnika. Ta čas gre baš skozi zenit Abesinije, 21. julija pride do rakovega povratnika, nakar se približuje spet ravniku, potem ko je v avgustu še enkrat šlo skozi abesinski zenit.

Navpični položaj sonca

nad deželo prinaša s seboj ozračne motnje, vzhodni pasatni vetrovi vderejo v deželo, prinašajo vlogo in padavine. Višek deževne dobe je med obema prehodoma sonca skozi zenit, meseci junij, julij, avgust da-do Abesiniji toliko dežja

kakor pri nas v vsem letu, nekako 500 mm. V aprilu, maju in septembru oddaja nebo ostalo vlogo, v ostalih mesecih pa vlada suša skoraj brez kaplje dežja.

Prestolnica Addis Abeba ima letno 1259 mm padavin in četrtno tega da sam mesec junij. Deževna doba šteje okrog 170 zaporednih dni, ki so vsi mokri, posebno mokri pa v vseh treh glavnih mesecih. Nil ima, kakor znano, svoje vire v tem podnebnem ozemlju in njegove znamenite poplave, ki so temelj egiptške rodovitnosti, so tudi le posledica abesinske deževne dobe.

Pobegli vozač

V zmedli londonskih jubilejnih svečanosti je izgubil glavo in utekel na Dunaj

Angleške jubilejne svečanosti od srebr-nem vladarskem jubileju kralja Jurija V. si je hotela od blizu ogledati tudi dunajska grofica Salmova. Odpeljala se je v Lon-don, kamor je vzela s seboj

svojega šoferja. Toda vozač ni bil posebno vesel šofiranja v angleški metropoli. Prvi dan je še vozil grofico po mestu sem in tja. Drugi dan pa je izgubil. Grofica Salmova je našla zjutraj, ko je prišla v garažo, poleg krmila v vozu namestu šoferja vozačevo pismo, s katerim je mož grofici naznanil, da se ga je polotilo nepopisno hrepenenje po ženi in otrocih. Zato jo je popihal domov.

Grofica seveda ni mogla v zmedli lon-donskih dni najeti drugega vozača, ki bi jo vozil po ulicah angleške prestolnice in tako je bila

prikrajšana za užitek, zaradi katerega se je bila prav za prav na-potila čez Rokavski preliv. Proti šoferju je vložila zaradi tega tožbo. Dunajsko sodi-šče je pozvalo vozača na odgovor. Mož se

Nesreča v cirkusu

V Lincu gostuje trenutno cirkus Reber-nigg. V petek se je primerila pri predstavi z levi nepričakovana nesreča. Ko je krotilec predvajal skupino z levi, ga je napadel mlad lev ter ga ranil na glavi in prsih. Močno krvavečega krotilca so morali od-peljati z reševalnim vozom v bolnišnico.

Kulturni pregled

Ali je Meštrović umetnik?

G. Pera Odavić je poslal uredništvu kulturnega pregleda »Jutra« pismo, ki ga prinašamo v celoti:

»U ljubljanskem »Jutru« od 11. o. m., izšlo je v podlistku članek anonimnog pisca, u kojem se osudjuje moje mišljenje o skulpturnim delima g. Meštrovića.

Pre svega nalazim, da je, najbliže da se izrazim: nepriстойno napadati na koga to bilo, naročito, kad se rešavaju pitanja od opšteg interesa. I zbog toga, i ne znajući pisca reči ću mu, da mu ta anonimnost može samo na štetu biti, i da ga kod ljudi, na čije mišljenje polaže, može samo diskreditovati.

Kao kao »kulturni kronista«, kako za sebe voli, obično piše bez podpisa, u slučajevima, kao što je ovaj, kategorična mu je dužnost bila, da nam se imenom svojim prikaže. Inače, može se zaključiti i to; da se boja da kaže svoje ime, nedovoljno i sam ubedjen i nedovoljno siguran čak i u mišljenju »velikih svetskih estetičara« o skulpturnim delima g. Meštrovića.

U ovom slučaju, dakle, anonimni pisac postupio je protivno onome, čega se redovno pridržavaju ispravni javni radnici, koji ma kakvo mišljenje iznosili na javnost, stoje odlučno na braniku toga svoga mišljenja i — ne stide ga sa. I s obzirom na to, ja bih mogao da se ni časom ne zadržim na mišljenje anonimnog pisca, izneseno u gornjem članku, ali neću, no hoću da mu ipak skrenem pažnju na to: u kako se nepovoljan po sebe položaj postavio, kad je uzeo ulogu estetičara.

Kao što je sam anonimni pisac naveo: ja sam u sedam svojih postulata izneo svoje mišljenje o tome: da je g. Meštrović izostao daleko, daleko iza klasičnih grčkih, do danas nenadmašivih, ali i iza novih modernih skulptora, i da prema tome nije veliki umetnik.

I pošto sam na taj način sasvim detaljno precizirao svoj zaključak o skulpturnim delima g. Meštrovića, i pošto anonimni pisac nalazi da je moje mišljenje o tim delima sasvim pogrešno on je samo imao, da svaki od tih sedam postulata obesažuje i ruši. Ali umesto da nam to tako dokaže, šta on sam zna i ume, i iznese nam lično svoje estetske principe, pa i istorijske podatke o skulpturi, on je sasvim čutke prešao preko toga, i našao da mu je i pored njegovog ličnog estetskog znanja i razumevanja nekako najzgodnije, da nam kaže, za kakvog genija smatraju g. Meštrovića neki naši sunarodnici i neki stranci, Nemci, zaboravljajući, da su g. Meštrovića isto tako neki stranci oglašili za »najgoreg učitelja kakvog nekada mlada skulptura škola može imati.«

Kako, dakle, anonimni pisac, ni najslabijim kakvim lično svojim argumentom nije obesnažio ni jedan od mojih navedenih zaključaka o skulpturnim delima g. Meštrovića, — posle ovo mojih nekoliko reči, daje mu se zgodna prilika, da šta više, udružen sa još kakvim svojim jednomišljenikom, na primer, ili jednim ili obojicom onih, čijih imena citira, uzme ponovo u pretres pitanje po tim delima, i da me ponovo apostrofira. Naravno pretpostavljam, da me apostrofira punim imenom svojim, da znam s kim imam čest da polemisem.

To bi po mome mišljenju čak bilo potrebno, s obzirom na opšte interese, pošto je ovde u pitanju umetnost, taj najsubtilniji izražaj i duše, i duha, i osećajnosti čovekove. Na taj bi se način sve više pripremao teren za definitivni i nepogrešan zaključak o skulpturnim delima g. Meštrovića u sravnjenju sa delima klasičnih grčkih skulptura, ili što je od naročite važnosti: i u sravnjenju sa delima velikih skulptura naših savremenika. Razume se, sve to sine ira et studio.

Na kraju još samo ovo. Pošto je anonimni pisac istovajno protiv mene ime g. Bogdana Popovića, kao čoveka, čije je mišljenje o skulpturnim delima g. Meštrovića sasvim protivno mome mišljenju, to mi je čast zamoliti ga, da me obavesti o tome, gde je g. Bogdan Popović pisao o tim delima? Koliko je meni poznato on je samo ono jedno pisao o g. Meštroviću, kad je poveren naznalačkom anonimnom gomolom g. Meštrovićevom »Glasnik« oglašio se za »Pobednika«, to jest za figuru, koja kao nikakva druga bolje izražava predstavu pobedu srpskog naroda nad njegovim neprijateljima, a što je toliko isto pravilno umetnički ocenjeno, kao kad bi na primer za kakvu klasičnu grčku skulpturu koja predstavlja Djanu, rekao, da je Amazonka, pošto obe nose i strele i lukove.«

Beograd, 13. maja 1935

Fera I. Odavić.

Vsi, ki so brali moje vrstice, lahko potrdite, da je bila moje polemika kar najobzirnija nasproti osebi g. Odavića in nasproti »Etnologu«.

Ostala bi med nama načelna stran najinega konflikta, namreč vprašanje, ali je g. Meštrović umetnik ali ne?

Obzalujem, da tega vprašanja ne bova rešila v stolpcih »Jutra«. Zame je odgovor pritrđen, zanj zanikovalen; ravnavja se po previdnem nasvetu g. urednika »Etnologa« in prepustiva zadevo času, ki je najobjektivnejši sodnik. Moram pa povedati tole:

V zgoraj citiranem odgovoru na moj članek pravi g. Odavić, da g. Meštrović »nije veliki umetnik« (podčrtal jaz). V »Etnologu« (naknadno izvem, da je članek ponatis iz »Pravde«) pa pravi na str. 210, da »on nije ni skulptor-umetnik, ni arhitekta-umetnik« ter takoj nato operira s svojim stališcem kot z »absolutno istino«. V svoji repliki poudarja potrebo, da se šele pripravi teren za »definitivni i nepogrešan zaključak o skulpturnim delima g. Meštrovića, v »Etnologu« pa uvršča vse tiste, ki so povečevali g. Meštrovića kot umetnika in kiparja, med »bezbrojne neznalce«, predpostavljajoč, da je mogoče samo en estetski nazor, samo eno, absolutno umetniško vrednotenje, namreč njegovo. Gosp. Odavić navaja za svojo tezo skoraj vsak negativni glas o g. Meštroviću, četudi ni anonimni samo pisec, marveč celo list, v katerem je sodba izšla (»u jednom briselskom listu od 28. decembra 1932!«), v zvezi svoji skrajno neprikljni estetski apodiktičnosti pa v pričujočem odgovoru sam priznava, da je šele treba pripraviti teren za »definitivni in nezmotljiv sklep o skulpturnih delih g. Meštrovića.«

To so otipljive nedosedlosti, ki me zanimajo pred vsem kot psihološki in moralni pojav; prepuščujo me namreč, da klic g. Odavića »Sine ira et studio« ni iskren. Sine ira et studio ni bil ne napisan in ne objavljen članek v »Etnologu«, glede katerega se pridružujem sodbi uraženega tovariša g. A. St. Mágra (»Prager Presse«, 19. maja 1935), da sodi med »kurioza«, ki nikogar ne presenečajo, »das Kuriose ist aber, das dieser Artikel... in einer wissenschaftlichen Spezialzeitschrift... auftaucht.«

Spriču zgoraj omenjenih značilnih nedosedlosti g. Odavića se odpovedujem čisto estetskemu razglabljanju njegovih »sedam postulatov« o Meštrovićevi umetnosti. Rajši se uvrščam v kategorijo tistih, ki jim g. Odavić vzdevlje epitetom »neznalce«, ker priznavajo v Meštroviću umetnika in izreka jo z isto pravico, vendar pa v mnogo lepši obliki svoje sodbe in doživlja Meštrovićeve umetnosti. Z estetskimi doktrinari, kakor je g. Odavić, je težko polemizirati: če imaš drug okus in drugačno intuitivno občutje lepega, si brž »neznalca«. Priznavati v Meštroviću umetnika (kar seveda ne izključuje kritičnega odnosa do njegovih posameznih stvaritev) je zame čast, četudi ostanem v očeh g. Odavića »nevredneč.«

Glede g. B. Popovića bi se pogovorila samo tedaj, če bi g. Odavić odgovoril na druge moje opombe. To je vse, kar sem mu hotel povedati: za danes in za vedno.

B. Borko.

Stravinskij in mlada generacija

Praga, 11. maja.

Igor Stravinskij je danes bolj ko kdaj preteklost in bolj ko kdaj samo daleč od njega. In naj poreče kdorkoli: Stravinskij je vrhovna osebnost sodobne glasbe. To je fikcija. Človek, ki se je zapisal z dušo in telesom neki svoji vrhovni osebnosti, vidi vedno pred seboj ta edini idol, vedno samo veruje, ker ne misli. Res je: obstoji generacija, ki ne more misliti drugače. Stravinskij je prišel mlad in ironičen, zmagal je brez borbe, vsa generacija je bila za njim in z njim! Danes je ta generacija stara in Stravinskij je nemoderen; nihče izmed obeh nam mladih več zelo ne zanima. Zato zveni megalomansko, kar je rekel gospod v uvodni besedi ob začetku koncerta Stravinskega v praški »Přítomnosti«: Stravinskij je vrhovna osebnost...

Toda to smo preslišali; preslišali bi bili vse, ko bi bila to le poetična uvodna beseda in nič več. Bil pa je Stravinskij koncert in smo mislili na minulo slavo in moč. Danes je Stravinskij samo še tuje v Parizu in kmalu mu bo še bolj tuja avantgardistična smer. Toda nekoč! Njegova muzika je imela prva pogum, ozreti se iz simetričnega okna trizvočja nazven in zaklicati stvarno besedo: tukaj dvajseto stoletje! Bilo je razodetje: — zato je danes pod streho »Přítomnosti«, društva za sodobno glasbo, še njegov koncert.

Takoj pri prvi skladbi, oktetu za pihala, visi nad Stravinskijem težka odgovornost, morda celo krivda: kdo je potenciral na tako preprost način, ki se že približuje banalnosti, ritme, kdo je privedel ostinate do take monotoničnosti, zasanjanosti in ekstatičnosti — kdo je prav za prav pripravil jazz? Sigurno: čisto nezavedno, brez vsakega namena, obrniti hrbet umetnosti in poštenosti. Le — merodajna je realnost. To je vtisk, ki ga imamo pri oktetu.

Prav za prav tvori večer sencična uprizoritev »Vojakove zgodbe«, in ta je sedaj na vrsti. Takoj pri prvih taktih: ne moremo se živjeti v Stravinskega pojmovanje. Takrat, vem, je šlo v prvi vrsti za frapantno novotarije: to je bil vendar ogromen prelom! Danes se nam zdi Stravinskega grotesknost in bizarnost prisiljena. Kakšni čudoviti ansambli in kakšna kopica vprašanj: čemu vse tako patetično in dolgo, čemu toliko teksta in tako malo muzike, čemu vse tako silno enostavno, slednjič: čemu tako — dosledna »marš - muzika«? Čemu, čemu — ena doba je za nami; imamo jo ob sebi, za to nas ne zanima. Niti ne pričakujemo več odgovorov na toliko vprašanj. Čemu? Stravinskega vrednost je sama ob sebi umiljiva; toda, ko smo zunaj na

ulici, čujemo nenadno odgovor: fanatično ploskanje njegove generacije: Verjamemo, toda razumeti ne moremo.

Ivan Pašnik.

Nova drama Josipa Kosora. Znani pesnik in pisatelj Josip Kosor, čigar drama »Požar strasti« je imela mednarodni uspeh, se je zopet oglašil z odra z dramo »Nema Boga — ima Bogac«, ki jo je pravkar uprizorilo beograjsko gledališče. V ospredju dejanja je bankirsko podjetje, ki se bavi z nečednimi špekulacijami. Njegov vodja je glavni junak te drame, paraličnik, ki je po burnem življenju navezan na posteljo in tu filozofira o Bogu, pravici, ljudeh in o svojih zlih dejanjih, kar pa ga ne moti, da ne bi še dalje razpelalet svojih poslovnih mrež in lovil ljudi na limanice. Kritika sodi o Kosorjevi novi drami, da je po tvarini zanimiva, po dramski obdelavi slaba: delo, ki bi ga prijetele čitali kakor pa gledali na odru. Počakati pa je treba še nadaljnjih glasov, zlasti kritik v revijah.

Josip Rijavec je z lepim uspehom nastopil kot solist v Beethovnovi Missa solennis, ki jo je minule dni izvajal praški »Hlahok«.

Dr. Ivan Eših, Tipologija. V brošuri na 36 straneh obravnava prizadveni hrvaški publicist dr. Ivan Eših zanimivo področje iz današnje psihologije: tipologijo. Pisec navaja Diltheyjevo razdelitev tipov, označuje Sprangerjeve »življenjske forme« in

konkretno kulturno - filozofsko tipologijo Vuka Pavlovića; podrobneje se bavi s tipologijo Müller - Freienfelsa ter konzultira glede teh pojavov še Weiningerja, Junga, Kretschmerja in druge. Nato daje navodila za tipološko ocenitev samega sebe, razpravlja o tipih genija filozofa in nadčloveka in označuje pedagoški pomen tipologije. Na koncu citira tudi dr. Alfreda Šerka in njegovo pri Tiskovni zadrugi izšlo knjigo »O psihoanalizi«. Pregledno in jasno spisana razprava je vredna pozornosti.

Velika razstava italijanske umetnosti v Parizu. Na tem mestu smo že ponovno poročali o pripravah za mogočno razstavo italijanske umetnosti v Parizu. Ta razstava je bila otvorjena 16. t. m. Listi poročajo, da je razstava po obsegu in pomenu vprav edinstvena. Še nikdar niso bile nikjer zbrane vse slike, kar jih je sedaj v Parizu, saj so na to razstavo poslali izbrana mojstrska dela iz vseh galerij in muzejev Evropa. Poleg slik največjih mojstrov šestih stoletij so razstavljena tudi nekatera značilna dela iz manjših cerkva Italije, ki niso bila še nikdar razstavljena v tujini.

Emila Ludwiga knjiga »Voditelji Evrope« zbirka esejev o Venizelosu, Lloydu Georgeu, Briand, Rathenau, Mussoliniju, Stalinu, Masaryku, Nansenu in Mottu je izšla v srbskohrvaškem prevodu v zbirki beograjskega »Kosmosa«.

ter bomo podrobnosti objavili, kakor hitro dobimo tozadevni spis od ministrstva.

Koturaški savez kralja Jugoslavije, podsvaže Ljubljana, (S seje 19. t. m.) Glasom dopisa Saveza — Zagreb z dne 9. t. m. se stavljajo pod suspenz zaradi neplačanja redne letne članarine Savezu, Ljuzija — Ljubljana, Zarja — Jesenice in Zorja, Trbovlje. Opozarjajo se navedeni klubi, da do 31. t. m. poravnajo predpisano članarino, ker bodo v nasprotnem člrtani kot člani koturaškega saveza.

Popravljamo. V naši večerajšnji številki smo objavili poročilo iz Maribora o poteku prvenstvene nogometne tekme med SK Rapidom in SK Svobodo. Pri tem se je vrnila pri telefonskem prenosu pomota in je SK Rapid zmagal z rezultatom 7 : 3 (3 : 0) in ne kot smo objavili s 7 : 0 (3 : 0).

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes od 14. naprej strogo obvezen trening za ligino in prvo mesto.

Kolesarsko društvo Ljubljana v Dobrunjah ima v nedeljo 26. t. m. ob vsakem vremenu medklubski cestni kolesarski dirki za prvorazredne dirkače in za juniorje. Proga glavne skupine (okrog 90 km) je: Dobrunje (pri gostini Selan), Stepanja vas, križišče pri Česnovarju na Dolenjski cesti, od tu se zaradi cerkvenih svečanosti na Rakovniku obrne naravnost po Izanski cesti, takoj pri mitnici na tej cesti na levo čez barje in pri Jesihovi gostilni (Zebal) spet na Dolenjsko cesto ter dalje skozi Grosuplje, Višnje goro, Stično do Radohove vasi, kjer bo obrat, in nazaj po isti progi do cilja v Dobrunjah. Juniorji vozijo po isti progi v Višnje goro do kilometrskega kama na železniškem prelazom ter nazaj po isti progi. Nagrade za glavno skupino: 1. pokal, 2. spominski darilo, 3. diploma, 4. in 5. spominski kolajni; za juniorje: 1. spominski darilo, 2. plaketa, 3. in 4. spominski kolajni. Voz se po predpisih kolesarske zveze, ki so običajna pri izvajanju cestnih dirk. Začetek dirk bo ob 14. in se dirkači opozarjajo, da se pripravijo komisiji vsaj eno uro pred startom. Neverificirani dirkači se ne bodo pripustili na start. Po dirkah bo v Selanovih gostilniških prostorih razdelitev nagrad in sportna veselica.

Iz Ptuj

— Odbor za postavitev spomenika velikemu kralju Udeinitelju v Ptuj je imel v mestni posvetovalnici sejo pod predsedstvom mestnega predsednika g. Jeršeta, ki je v uvodu poročal o dosedanjem delovanju odbora. Glavni namen seje je bil, da se odbor končno odloči, kakšen spomenik naj bi se postavil. Prvotni načrt o postavitvi Kulturnega doma v Ptuj se je opustil in se bodo uporabili vsi prispevki za postavitev doma za pobiranje jetike, saj je znano, da je tuberkuloza tudi v našem okraju zelo razširjena. Odbor za postavitev spomenika poziva zaradi tega ponovno vse one, ki so sprejeli prošnje za prispevke, da blagovoljno zneske čimprej nakazati gornjemu odboru, da se ta človekoljubna akcija čim prej uresniči.

S P O R T

„Janez“ Tavčar

Presunila nas je kratka vest med smrtimi oznanili, da je neumiljena Parka prestrigla nit življenja dolgoletnemu odličnemu nogometašu in članu SK Ilirije, zdravniku

dr. Stanku Tavčarju.

S pokojnim Tavčarjem, ki so ga poznali aktivni nogometaši in prijatelji nogometa po vsej državi kot zmerom požrtvovalnega »Janeza« v belo-zelenem dresu Ilirije ali črno-rdečem dresu Haška, je odšel iz vrst naših sportnikov tipičen sportnik, atlet in gentleman, kakršnih današnja sportna — posebno pa nogometna — generacija za njim še ni postavila mnogo.

Staneta je potegnilo na zeleno polje še z gimnazijskih klopi nekaj let pred veliko vojno. Iz gimnazijskega moštva je l. 1912 prestopil v vrste našega najstarejšega nogometnega moštva, kjer je v 10 letih po vojni preživel mnogo veselih in bridkih ur ter z velikim uspehom in vzorno disciplino izpopolnil važno mesto v srednji liniji. Vojna vihra ni prizanesla niti njemu in moral je za ostalimi klubskimi tovariši na bojne poljane proti jugu.

Ko je bil spet svoboden, se je znova z vsem srcem oklenil Ilirije. Nedeljo za nedeljo je žrtvoval za današnji sloves in nivo svojega kluba in vselej je bil »Janez« oni, ki je v vsaki bitki na zelenem polju vztrajal do zadnje minute in dvigal duha, ko so klonili že vsi. Na študijah v Zagrebu so ga z odprtimi rokami sprejeli Haškovi, ki jim je prav tako požrtvovalno pomagal osvojiti mansketno dragoceno točko in zmago. V prvenstvu je bil Haškovec, v mednarodnih tekmah pa Ilirijan!

Visek nogometne kariere je pokojni Tavčar dosegel prav za prav že l. 1920, ko je kot prvi Slovenec oblekel državni dres za olimpijski nastop v Anversu. Mlad je bil takrat ves naš nogomet in ni bilo mnogo, kar je takrat naša reprezentanca prinesla z olimpiade; žreb jim je določil enega najtežjih nasprotnikov, brate Čehoslovake, ki so jih izprašili z znanim olimpijskim rezultatom (0:7). Toda pokojni Stane se je na težkem mestu desnega krilca kot lev boril do zadnjega ter dal za to igro dušo in srce. V Anversu si je v ponos slovenskega nogometa zaslužil — kot prvi in edini Slovenec dozdaj — ponosni naziv olimpijca v nogometu.

Studije so ga pozneje privedle v Prago, kjer so kmalu izvedeli za njegove talente in ga uvrstili v akademsko moštvo močne Slavije. Po nekaj nastopih je dobil angažman v pravi enajstorici Slavije, kjer pa mu je zavist tovarišev - profesionalov preprečila nov polet. Dobil je hudo poškodbo, ki ga je za vselej izločila iz vrst aktivnih nogometašev.

Ko se je pred leti v poklicu vrnil v domače mesto, je seveda ostal navdušen prijatelj nogometa in zvest član svoje Ilirije. Živo nam je še v spominu, s kakšnim ognjem je pred leti zagovarjal težnje onega dela njenega članstva, ki je stalo »na braniku« samostojnosti stare Ilirije. Kakor je bil prej steber v moštvu, tako je bil neupogljiv tudi za zeleno mizo! Bil je Ilirijan, eden najstarejših in najidealnejših! Zato so ga enako cenili tovariši iz kluba in ostalih Bil je pravi sportnik — požrtvovalen in discipliniran od prvega do zadnjega dneva svoje za naše razmere bleščeče nogometne kariere v 15 letih!

Stanetu na pot! Boj za življenje je težak, toda Ti si bil utrjen in krepak. Zato smo rekli, da boš kmalu spet zdrav med nami. Zdaj pa si se zrušil pod pretežkim njegovim bremenom!

Usoda je neizprosna. Zakaš baš s Teboj? In z nami zaradi Tebe? Toda tako je zapisano v njeni knjigi in tam ni nobenih remisov. Ali zmagas ali pa — izgubiš!

Ti nisi zmagal, mi pa smo izgubili Tebe! Zdaj nam ostanejo le še spomini, lepi in svetli... Naj Ti bo lahka zelena ruda, na kateri si se tolikokrat — z nami vru — veselil sporta in življenja! L. S.

Včera ob 16. je dr. Stane Tavčar nastopil svojo zadnjo pot izpred mrtvašnice splošne bolnišnice, kjer se je zbralo ogromno število njegovih znancev in prijateljev, vojaštva in oficirjev. Ko so duhovniki opravili pogrebne molitve, je godba zaigrala turbobno žalostinko, nato se je za začel pomikati žalni sprevod. Za nosilec križa je stopala godba, neprestano vsirajoč žalostinke, nato pa baterija topništva. Pogrebi so nosili več prekrasnih vencev, med temi belo-zelenega SK Ilirije, Zobozdravniškega društva in njegovih stanovskih prijateljev, nato so pa za vozom z duhovniki na lafeti peljali krsto s pokojnikovimi zemskimi ostanke. Ob lafeti so vojaki tvorili častni spalin.

Za vozom so stopali užalosteni sorodniki, žena, bridko prizadeti starši in bratje, za njimi se je pa razvrstila skupina oficirjev Sledili so stanovski tovariši zdravnik in zobozdravniki predstavniki OI.ZD. dr. Bohinjcem na čelu, predsednik Zdruga trgocev v Ljubljani g. Soss, podpred-

sednik Zbornice za TOI g. Rebek, celokupni upravni odbor in članstvo SK Ilirije s podpredsednikom g. E. Bettetom in inž. Bloudkom na čelu, generalni tajnik JZSS g. Gorec in mnogi drugi odlični sportni funkcionarji, sprevodu se je pa priključilo na stotine pokojnikovih prijateljev in znancev, a zaključila ga je druga baterija topništva.

Pogreb je krenil na pokopališče k Sv. Križu. Ko so krsto s pokojnikom položili v prerani grob, so pred pokopališčem grobko odjeknili štirje topovski strelji — poslednji pozdrav bivšemu tovarišu. K odprtemu grobu je pristopil zobozdravnik dr. Logar in se v toplih besedah poslovil od pokojnega tovariša, slikajoč ga kot vzornega zdravnika in iskrenega družabnika in prijatelja. Molče, z žalostjo v srcih se je množica vračala s pokopališča.

Službene objave ljubljanskega hazena podsvaže. Današnja redna seja uprav. odbora odpade. Upravni odbor opozarja vse interese, da bodo v kratkem izvedeni izpiti za hazenske sodnike. V primeru zadostnih prijav se bo vršil pred izpiti teoretski in praktični tečaj Prijave se pošiljajo na naslov podsvaže Ljubljana, kavarna Evropa. Zadnji rok prijav je 28. maja.

Iz JZSS. Polovična vožnja za glavno skupščino Jugoslovenskega zimsko-sportnega saveza, ki bo 26. maja, je dovoljena!

ZAHVALA

SVETOZARJA

Ob težki izgubi našega dragega

se prirčno zahvaljujemo vsem za izraze sožalja in sočutja, vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo veleč. bolniškemu duhovniku za podelitev sv. zakramenta za umirajočega, zdravnikom za pomoč na kraju nesreče in v bolnici, č. sestram za skrbno nego, tovarišem, ki so mu priskočili na pomoč in ga spremili v bolnico, posebno pa še njegovim tovarišem akademiki in sošolcem za častno spremstvo na zadnji poti in ganljive besede tovariške ljubezni ob grobu.

Celje-Ljubljana, dne 20. maja 1935.

4581 **Žalujoče rodbine LIKAR in VRANČIČ.**

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE, PODRUŽNICA CELJE, naznanja tužno vest, da je v nedeljo preminil njen zaslužni član upravnega odbora, gospod

Ivan Ravnikar

Zaslužnemu in delavnemu možu ohranimo časten spomin.

Celje, dne 20. maja 1935. 4578

ZDRUŽENJE TRGOCEV ZA MESTO CELJE

V CELJU JAVLJA SVOJEMU ČLANSTVU PRETUŽNO VEST, DA JE NJEGOV PRVI IN VEČLETNI ZASLUŽNI PODPREDSEDNIK, GOSPOD

IVAN RAVNIKAR

VELETRGOVEC V CELJU

DNE 19. MAJA V GRAZU PREMINIL.

ČAST NJEGOVEMU SPOMINU!

CELJE, DNE 20. MAJA 1935.

R. L. Stevenson:

SAINT-YVES

Prigode francoskega ujetnika na Angleškem

»Prav imate. O tistih obžalovanja vrednih dogodkih sem precej dobro poučen; bolešni so. Moj nečak, vaš oče, je bil človek, ki mu ni bilo moči svetovati. Pripovedujte mi, prosim o sebi.«

»Vendar se bojim, da se bom moral že od kraja zameriti vaši občutljivosti,« sem odgovoril z grenkim nasmehom, »kajti moja povest se pričinja ob znožju giljotine. Ko so tisti večer objavili spisek in sta bili imeni mojega očeta in moje matere na njem, sem bil že dovolj star — z leti ne, zato pa z bridkimi izkušnjami — da sem spoznal vso neizmernost svoje nesreče. Oče in mati sta — beseda mi je običajna v grlu. — Skratka, domenila sta se bila z neko prijateljico, gospo de Chasserauds, da bo leta skrbela zame, in po dobroti naših ječarjev so mi dovolili, da sem smel ostati v opatiji. Ječa je bila moje edino pribežališče, gospod grof. Lahko si mislite, kakšno življenje je bilo to in kako naglo je žela smrt med to družbo. Nič dolgo mi ni bilo treba čakati, da je za imenom moje matere prišlo na spisek ime madame de Chasserauds; priporočila me je madami de Noyot, ta spet gospodični de Brabe, in tako dalje. Bil sem edina stalna točka v begu stvari; vsi drugi so hoteli mimo kakor oblaki. Dan ali dva sem bil prespuščen njihovi skrbi, nato je prišlo poslednje slovo — in daleč nekje v pobesnelem Parizu, ki je hrumul okoli nas, se je odigral krvavi konec. Bil sem ljubljenec in poslednja tolažba teh žen. obsojenih na smrt. V hudih bojih sem bil, mylord, a tolikšnega po-

guma nisem videl pozneje nikoli več! Vse se je godilo z nasmehom in po navadah dobre družbe; 'belle maman' je bilo ime, ki so me ga učile, da sem z njim klical vsako izmed njih, in dan ali dva me je nova, lepa mama' razvajala, se ponašala z menoj, me učila menueta in molitvic, nato me je pa nežno objela in krenila za svojimi prednicami. Taka je bila moja mladost. Ali naj nadaljujem?« sem z nenadno besnostjo vprašal grofa.

»Ogibljite se žalostnih podrobnosti,« je vljudno dejal stric. Pri teh besedah se je zdajci spustil na svojo dušo mir. Doslej sem se jezil na tega moža; nisem mu hotel priznati, a zdaj, v tem trenutku, sem spoznal, da nimam več čemu priznati. Bodi si, da je bil po naravi brez srca ali da ga je samo visoka starost delala takega: njegova duša je bila že druga, in moj dobrotnik, ki mi je bil dal že pred mesecem dni zakuriti sobo — moj edini so-rodnik razen Alaina, o katerem sem že vedel, da je plačan vohun, je stal zunaj navadnih pogojev človeškega življenja.

»Kmalu mu bo dan zatoni,« sem rekel sam pri sebi in nadaljeval: »Spravili so me h gospodu de Culembergu — saj menda poznate abbéja de Culemberga?«

Prikimal je, ne da bi odprl oči. »Bil je pogumen in častljiv mož —« »In svetnik,« je vljudno pripomnil stric. »In vrhu tega svetnik, kakor po pravici trdite. Storil je neizmerno dobroga in se vse do konca tistih strašnih časov izmikal giljotini. Pri njem, v Dammariji blizu Meluna, sem se seznanil z vašim pooblaščenecem, gospodom Vicaryjem, ki se je skrivl tam, pa je nazadnje vendarle postal žrtev kmečke drhali.«

»Ubogi Vicary!« se je oglasil stric. »Dolgo časa je delal na Francoskem za moje koristi; in tisti pot je bilo prvič, da mu je nekaj izpodletelo. Quel charmant homme, n'est-ce pas?«

»Prav gotovo da,« sem pritrdil. »A nočem vas delj mučiti z zgodbo, ki morajo biti njene podrobnosti vašim ušesom bolj ali manj neprijetne. Zadostuje naj, da sem se z osemnajstimi leti na svet samega gospoda de Culemberga poslovil od tega učitelja in njegovih knjig ter stopil v službo Francije. Od tistih dob sem nosil orožje tako, da se moja rodbina nima česa sramovati.«

»Dobro pripovedujete; vous avez la voix chaude,« je odgovoril stric in se privajal na blazini, kakor da bi me hotel natančneje ogledati. »Od gospoda de Mauséanta, ki ste mu pomagali na Špan-skem, sem dobil zelo ugodna poročila o vas. Pri abbéju de Culem-bergu — možu iz imenitne hiše — ste imeli po tem takem nekaj vzgoje? Nu, vidim, da bo še kaj iz vas. Prijetno vedenje imate in zalo vnanost, to nikoli ne škodi. V naši rodbini je že navada, da so moški lepi. Tudi jaz sem imel svoje dni uspehe, in spomin na-nje me še danes veseli. Z drugim nečakom, z vikontom, nisem nič kaj zadovoljen: ni mi izkazoval tistega spoštovanja, s katerim se je mlad človek dolžan prikupiti starosti. In razen tega so še druge reči, ki mu jih očitam...«

Zelo me je mikalo, da bi mu vrgel dediščino, ki mi jo je toli hladno ponujal, v obraz. Hkratu sem pa pomislil, da je starec in vkljub vsemu moj sorodnik, in da sem ubog in v škripcih in no-sim v srcu upanje, ki mi utegne prav ta dediščina pomagati, da ga uresničim. Takisto nisem mogel pozabiti, da je bil vzlic svojemu ledenemu vedenju proti meni že od začetka do skrajnosti darež-ljiv — skoraj bi bil zapisal prijateljski, a v tej zvezi mi beseda ne gre izpod peresa. Prav res da sem mu bil dolžan nekaj hvalečnosti, in grdo bi bilo od mene, če bi mu bil na smrtni postelji z žalitvijo poplačal svoj dolg.

»Vaša volja, monsieur, mi bo zmerom zapoved,« sem rekel in se priklonil.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.—** v znamkah.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu ob enem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Automatični buffet

na Sušaku
Išče perfektnega aran-žerja ali aranžerja (makser) za pripravljiva-je miznih jedi za av-tomatični buffet. Pred-nost damo tistim, ki imajo tudi prakso v serviranju za pultom. Konkretno ponudbo po-silati na naslov: smer-od Josip, delikatese — Sušak. 12021-1

Stenotipistinja

s znanjem srbohrvatske ko-respondence, vse perfektno, sprejme urad. Ponudbe z navedbo izobrazbe, prakse in zahtevki na oglasni od-delek »Jutra« pod značko »Perfektna 88«. 11808-1

Šiviljsko pomočnico

v takoj sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 12009-1

Kuhar ali kuharica

provostna, restavracijska, izurjena tudi v mizni kuhinji, dobi takoj stal-no službo v Ljubljani. Ponudbe pod »Dobra služba« na ogl. oddelku »Jutra«. 11809-1

Krojaška

pomočnica
dobro izurjenega, za ve-li-ko delo sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 12006-1

Vežalko cvetja

in venci, iščem za eve-ntualno. Ponudbe na ogl. oddelku »Jutra« pod šifro »33 Ljubljana«. 12004-1

Dobra kuharica

s lepimi spreževali. Kl je služila v boljših hišah, do-bi takoj službo proti dobri plači. Naslov v vseh po-slovalnicah »Jutra«. 12005-1

Službe išče

Beseda 50 par, davek 1 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Gospodična

ki na željo položi tudi kavčijo. Išče stalno zapo-slitve v ugledni, večji tr-govsk. hiši, v pisarni ali prodajalni. Conj. ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Nova doba«. 12004-2

Mlad vrtnar

prejame obdelavo vrta — event. tudi druga dela za hrano in stanovanje. Po-nudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Marijiv vrtnar«. 12043-2

G. Th. Rotman:

Pobegli cvetlični lonec

A joj, tudi tam ni bilo več videti vzal! Zdirjali sva v drugo stransko ulico, in soet v drugo, in še v eno. Zdaj pa poslušajte kaj se nama je zgodilo. Ko sva tako tekli po pločniku, je neki deček pravkar nagajal pri hišnih zvonic. Tik pred nama je po-zvonil, kolikor so mu dale moči.

Dekle z dežele

išče in pošteno, želi s 15. junijem službo pri boljši družini. — Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 12045-2

Prodajalka

mešane stroke, pridna in poštena, večja strojopisja, želi mesto v Ljubljani ali na Gorenjskem. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod značko »Vljudna«. 12007-2

Brivski pomočnik

dobro bubi stacer, želi stalno službo za takoj ali po dogovoru. Rudi Kolar, Ormož. 12031-2

Prodajalka

mešane stroke, vajena hiš-nih del, ki bi tudi pomaga-la v gospodinjstvu — želi premeniti službo. Po-nudbe na podruž. »Jutra« v Celju pod »Prodajalka«. 12002-3

Kmečko dekle

pridno in pošteno, vajeno veje hišnih del, zmoglo kranja in kuhanja, želi službo s 1. junijem — naj-raje v bližini Celja. Na-slov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 12060-2

Pridno dekle

s dobrimi spreževali — ki zna kuhati, išče službo v Mariboru ali okolici — k dvema osebam, ali kot natakarica v gostilno. Cenjena ponudbe na po-družnico »Jutra« v Mari-boru pod »Cista«. 12063-2

Samostojna kuharica

večja fine in mešanske kuhe — tudi v večjem ob-segu, želi kjerkoli stalno službo. Ponudbe na oglas-oddelku »Jutra« pod šifro »Perfektna«. 12006-2

Pouk

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din. Dijaški 12 Din.

Instruktorja

za četrtšolska iščem proti brezplačnemu stanovanju in zajtrku. — Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 12008-4

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Oblike po meri

najnovije kroje, sele po-ceni dobite pri Prekarju, Sv. Petra cesta 14. 21

Otroški voziček

najnovjši, globok, napra-daj v Baragovi ulici 10 — Bežigrad. 11771-6

Povečevalni aparat

»Praxidos« 1:4,5, za nega-tivno do 6 X 6, prodam po niski ceni. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 12048-6

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Motorno kolo

znamke »Wanderer«, malo rabljeno, motor F. S. 74 cm³, prodam. — Na ogled pri tvrdki Ivan Jax in sin, Ljubljana, Gospovetska c. št. 2. 12007-10

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Tricikl, ženska in moška kolesa

nova in rabljena posni prodaja P. Skafar, Borst-nikov trg — Rimška cesta 5. 12042-1d

Kupim

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stružnico

(Drehbank) Seping — in vrtni stroj (Bohrmaschine), rabljeno — kupim. Ponudbe na oglas-oddelku »Jutra« pod šifro »Stružnica«. 12041-7

Panelsok

zdravilno solnce, tudi brez žarnice kupim. Ponudbe na oglas-oddelku »Jutra« pod značko »Panelsok«. 12008-7

Sposobnega uradnika

večjega vseh pisarniških del, slovenske, srbohrvatske in nemške korespondence in knjigovodstva išče industrijsko podjetje v Ljubljani. Nastop čim prej. Prednost imajo absolventi ljubljan-ske trgovske akademije. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« ske trgovske akademije. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Sposoben«. 4582

Mag. št. 20.987-35. 4583

RAZPIS

Mestno poglavarstvo v Ljubljani ponovno razpisuje dobavo hra-stovih pragov za dovlačnico v mestni klavnici. Licitacija se vrši v

ponedeljek, dne 3. junija 1935, ob 11. uri predpoldne v mestnem gradbenem uradu v Ljubljani, Nabrežje XX. septembra. Pripomočki se dobijo proti povrnitvi stroškov v mestnem grad-benem uradu med uradnimi urami.

MESTNO POGLARSTVO V LJUBLJANI, dne 18. maja 1935.

Predsednik: DR. VLADIMIR RAVNIKAR, l. r.

IVAN RAVNIKAR

VELETRGOVEC V CELJU

Zasluznemu pokojniku bodemo ohranili trajen spomin. Celje, dne 20. maja 1935. 4579

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje

oddam v centru mesta. — Polizve se pri K. Sosa, Mestni trg. 11805-21

2 stanovanji

dvosobno in enosobno, ter opremljeno sobo takoj oddam. — Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 12049-21

Dvosob. stanovanje

s kuhinjo takoj oddam od-rasli družini. Franc Sustar, Celovška št. 12003-21

Dvosob. stanovanje

s kuhinjo, oddam. Ogleda-ti med 8. in 12. dopoldne. Naslov v vseh posloval-nicah »Jutra«. 12054-21

Petsob. stanovanje

visokoprično, tik Tivoli-ja oddam takoj ali pozne-je. Naslov v vseh poslo-ovalnicah »Jutra«. 12053-21

Dvosob. stanovanje

visokoprično, oddam s 1. julijem ali pozneje na Bleiweisovi cesti 9/11 levo 12047-21

Sobe išče

Sobo v novi hiši išče uradnik. Ponudbe na oglas-oddelku »Jutra« pod značko »Mirna«. 12065-23a

Sobo

strogo separirano, išče gos-pod. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Skromnost«. 12067-23a

Lepo, solčno sobo

v centru mesta oddam. — Naslov v vseh poslovalni-cah »Jutra«. 12040-23

Dopisi

Beseda 2 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Josip P., Ljubljana

Sestanek v četrtki Glas-bena matica bil nemogoč. Drignite pismo pošto na le-že. 12028-24

Maj ljubezni čar

Določite sestanek za pri-hodnjo nedeljo, kjerkoli Topol spomin! Adam. 12032-24

Katera dama

bi delala družbo obika-vaicu velesjama. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Velesjama«. 12009-24

Kranj 32

Ni bilo mogoče veled sla-bega vremena. Prihodnji 34

Za binokostni izlet

Jadranske straže na Jadran iščem sopotnika, v svrbo družbe. — Ponudbe na po-družnico »Jutra« v Trbo-uro istotam v I. nadstropju desno. 12050-33

Razno

Beseda 1 Din, davek 2 D., za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Telefon 2059

Suha drva, premog, karbopakete dobite pri I. POGACNIK Bohoričeva ul. št. 5

100 uspehov na en oglas v »JUTRU«

z večletno prakso in zmožnostjo aran-žiranja. Ponudbe s sliko in referenca-mi poslati na oglas-oddelku »Jutra« pod »Vesten«. 4570

Stanovanje

3-4 sobno z vsemi pritliklinami iščem za takoj. Pismene ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Takoaj 16«. 4573

Točno plačuj »Jutra« naročnino

Varuj svojem zavarovalnino

Sprejem prvovrstne manufakturiste

z večletno prakso in zmožnostjo aran-žiranja. Ponudbe s sliko in referenca-mi poslati na oglas-oddelku »Jutra« pod »Vesten«. 4570

Ivan Ravnikar

veletrgovec v Celju

po težki operaciji preminil v Grazu 19. t. m. ob 7. uri v svojem 62. letu. Pogreb bo dne 21. t. m. ob 5. uri popoldne iz mrtvašnice tukajšnjega Mestnega pokopališča. Sv. maša zadušnica se bo brala v župni cerkvi sv. Danijela v sredo 22. t. m. ob 8. uri zjutraj. Celje, dne 20. maja 1935.

Vечно za njim žalujoči: AMALIJA, soproga; PAVLA in BOŽIDAR, otroci; VERA, snaha; TODOR, zet; INES in IVAN, vnuki in ostalo sorodstvo. 4576

Ivan Ravnikar

Blagega in zaslužnega pokojnika, čigar izgubo bridko ob-žalujemo ohranimo trajno v hvaležnem spominu. Celje, dne 20. maja 1935. 4577